

# University of Mumbai



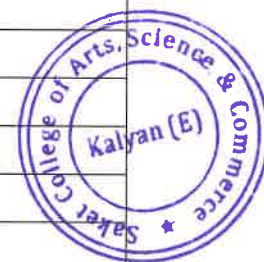
MSS Unit, Examinations  
M.J. Phule Bhavan,  
Kalina, Santacruz (East),  
Mumbai – 400 098

**No. EX/ICC/2021-22/01**

## **CIRCULAR:**

All Principals / Directors/ Heads of affiliated Colleges/ Institutions/Conducted Colleges/ University Departments are hereby informed that the following Examinations will be conducted from the Second Half 2021 on the online mode (MCQ) will be delivered by DEPDS (Digital Exam Paper Delivery), for which the mock drill will be conducted between 25<sup>th</sup> October to 28<sup>th</sup> October 2021. The notification of Mock drill for respective college will be communicated in the morning through SMS & Email. It is mandatory to perform mock drill on same day within given time.

| Sr. No. | Examinations  |
|---------|---|
| 1.      | B. Com. (Financial Markets) (Choice Based) (Sem V)                            |
| 2.      | B. Com. (Banking & Insurance) (Choice Based) (Sem V)                          |
| 3.      | B. Com. (Accounting & Finance) (Choice Based) (Sem V)                         |
| 4.      | B. Com. (Investment Management) (Choice Based) (Sem V)                        |
| 5.      | B. Com. (Financial Management) (Choice Based) (Sem V)                         |
| 6.      | B. Com. (Transport Management) (Choice Based) (Sem V)                         |
| 7.      | B.M.S. (Choice Based) (Sem V) (R-2018)  |
| 8.      | T.Y.B.Sc. In Computer Science (Choice Based) (Sem V)                          |
| 9.      | B.Sc. In Human Science (Choice Based) (Sem V)                                 |
| 10.     | B. Sc. In Biotechnology (Choice Based) (Sem V)                                |
| 11.     | B. Sc. In Information Technology (Choice Based) (Sem V)                       |
| 12.     | B. Sc. Hospitality Studies (Choice Based) (Sem V)                             |
| 13.     | B. Sc. In Aeronautics (Avionics & Mechanical) (CBSGS) / (Choice Based)(Sem V) |
| 14.     | Third Year B. Sc. (Aviation) (CBSGS) / (Choice Based) (75:25) (Sem V)         |
| 15.     | B. E. (Sem VII) (Choice Based) (All Branch)                                   |
| 16.     | Fourth Year B. Pharmacy (Choice Based) (Sem VII)                              |
| 17.     | M. A. (Sem I & III) (Choice Based)  |
| 18.     | M. Com. ( Sem I & III) (Choice Based)   |
| 19.     | M. Sc. (I & III) (Choice Based)   |
| 20.     | MCA (Choice Based)  |
| 21.     | L.L.B. (Third Year) (Sem V) (Choice Based)                                    |
| 22.     | L.L.B. (Five Year) (Sem IX) (Choice Based)                                    |
| 23.     | B. Ed. (Sem III) (Choice Based)   |
| 24.     | B. A. (Multimedia and Mass Communication) (Choice Based)                      |



You are also requested to use the following Google Form Link start from 21<sup>st</sup> October, 2021 to fill up the details for mock drill which is successfully completed throughout all the above examinations to be held in the Second Half 2021. In case, if you require changing the system you have to send a request letter on email ([support@muapps.in](mailto:support@muapps.in) and [manuscripts@exam.mu.ac.in](mailto:manuscripts@exam.mu.ac.in)) with the Signature & Stamp Principals/Directors/Head of the Department.

**Google Form Link :-**

<https://forms.gle/dzSiRS1AdEaNRkBF9>

The college should be prepared with the following requirements:

**I. Requirements for accessing the MCQ (Question Bank) e-delivery system:**

- A separate DEPDS room should be established with all security measures.
- One PC with higher configuration and **Mandatory Microsoft Windows 10 Operating System Only.**
- UPS with at least 60 minutes of back up.
- Webcam with good configuration and clarity.
- Broadband Internet Connection.
- One data card with 4G Internet Connection or backup broadband connection.
- Two registered mobile numbers (one of the Principal and another of responsible person from the college) preferably of different service provider, Fax number and email ID for receiving the password. These numbers and e-mail address submitted to the University should be in working condition. Any change should be communicated to the University immediately, well in advance. The inaccessible or not in working condition.
- CCTV camera with back up of Three months.
- Please do not change the Mobile No. of the Principal/ I.T. Co-ordinator & Email ID of the Principal and College, once given, till the examination is over. Except Change /Resignation/ Transfer of principal or Resignation of IT Co-ordinator with Permission of MSS Unit before 1 week of intimation.
- To maintain the Secrecy, once the mockdrill is completed by your college, you will be binded to I.T. Act 2005.

It is mandatory for all Colleges/Departments/Institutes to perform the mock drill for Second Half 2021 Examinations.

Sd/-  
**(Dr. Vinod Patil)**  
**Director**

Place : **Mumbai**  
Date : 20/10/2021

Board of Examinations and Evaluations

To,

All Principals of the affiliated / Conducted Colleges / The Head / Directors of University Departments / Professor-Cum-Directors, Institute of Distance Education, Assistant Registrar, University Sub-Centre at Ratnagiri & Thane Copy for Information :

- 1) All Deputy Registrar (Exam Department)/ Deputy Registrar (Finance & Accounts)
- 2) All Assistant Registrars (Exam Department /Ratnagiri & Thane Sub-Center).
- 3) Co-ordinator / A.R. (U.C.C.) for uploading the same on University website.
- 4) P.A. to Pro-Vice Chancellor, University of Mumbai.
- 5) P.A. to Registrar, University of Mumbai.
- 6) P.A. to Controller of Examinations.
- 7) P.A. to Director, BCUD, University of Mumbai.
- 8) P.A. to Finance & Accounts Officer.





# मुंबई विद्यापीठ



सहायक, परीक्षा व सुधारणा  
मंडळ, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई  
४०००१८

दिनांक २१/०२/२०२२

विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या

पत्रिका  
सहायक परीक्षा  
विभाग

*(Faint handwritten text and signature)*

२०२१-२२ च्या शैक्षणिक वर्षासाठी २०२१-२२ च्या नोव्हेंबर, २०२१ मुसॉर जुन  
२०२१-२२ च्या शैक्षणिक वर्षासाठी २०२१-२२ च्या नोव्हेंबर/डिसेंबर, २०२१ च्या परीक्षा  
समयाने शिबड्याची संधी देण्यात आली होती

२०२१-२२ च्या शैक्षणिक वर्षासाठी २०२१-२२ च्या नोव्हेंबर/डिसेंबर, २०२१ च्या परीक्षा  
समयाने शिबड्याची संधी देण्यात आली होती. २०२१-२२ च्या शैक्षणिक वर्षासाठी २०२१-२२  
च्या नोव्हेंबर/डिसेंबर, २०२१ च्या परीक्षा समयात शिबड्याची संधी देण्यात आली होती. २०२१-२२  
च्या शैक्षणिक वर्षासाठी २०२१-२२ च्या नोव्हेंबर/डिसेंबर, २०२१ च्या परीक्षा समयात  
शिबड्याची संधी देण्यात आली होती. २०२१-२२ च्या शैक्षणिक वर्षासाठी २०२१-२२  
च्या नोव्हेंबर/डिसेंबर, २०२१ च्या परीक्षा समयात शिबड्याची संधी देण्यात आली होती.

२०२१-२२ च्या शैक्षणिक वर्षासाठी २०२१-२२ च्या नोव्हेंबर/डिसेंबर, २०२१ च्या परीक्षा  
समयाने शिबड्याची संधी देण्यात आली होती. २०२१-२२ च्या शैक्षणिक वर्षासाठी २०२१-२२  
च्या नोव्हेंबर/डिसेंबर, २०२१ च्या परीक्षा समयात शिबड्याची संधी देण्यात आली होती.

*(Signature)*  
सहायक,  
परीक्षा व सुधारणा मंडळ



# मुंबई विद्यापीठ



परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ  
 सहायक संचालक  
 विभागाध्यक्ष, इंग्लिश  
 महाविद्यालय, मुंबई  
 मुंबई - ४०००३३

क्र.परीक्षा/परीक्षा अर्ज/विकाल क्रमांक ३५३ / २०२२, दि. २४ फेब्रुवारी, २०२२

## परिपत्रक :-

विद्यापीठाच्या संशोधन मंडळाच्या महविद्यालयात प्रवेश करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयीन परीक्षा घेऊन घ्याव्यात. या परीक्षा घेण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी (Years Pattern) २०२२-२३ मध्ये प्रवेश घ्यावा. या परीक्षा घेण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयीन परीक्षा घेण्यासाठी प्रवेश घ्यावा. या परीक्षा घेण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयीन परीक्षा घेण्यासाठी प्रवेश घ्यावा. या परीक्षा घेण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयीन परीक्षा घेण्यासाठी प्रवेश घ्यावा.

उपरोक्त विद्यापीठाच्या निर्णयाच्या अनुषंगाने महाविद्यालयीन परीक्षा घेण्यासाठी (सत्र-१ व २) अनुस्तीर्ण असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा महाविद्यालयात घेण्यात येणारे अर्थसहाय्यातील परीक्षा विभाग देऊन परीक्षा घेण्यात येणारे. याकरीता महाविद्यालयीन परीक्षा घेण्यासाठी महाविद्यालयीन परीक्षा घेण्यासाठी प्रमुख व प्राचार्य यांना समकक्ष विषय देण्याबाबत निर्णय घेऊन महाविद्यालयीन परीक्षा घेण्यासाठी परीक्षेकरीता (सत्र-५ व ६) विद्यापीठास नवीन अध्यायक्रमांनुसार समकक्ष विषय देऊन परीक्षा घेण्यासाठी अर्ज मादर करावेत.

उपरोक्त परीक्षेचे वेळापत्रक स्वतंत्रपणे निर्गमित होईल तसेच महाविद्यालयीन परीक्षा Offline घेण्यात येईल.

उपरोक्त नमुद विद्यापीठ परीक्षांकरीता खालीलप्रमाणे विद्यार्थ्यांकडे परीक्षा घेण्यासाठी अर्ज Manually मादर करावेत.

| अ. क्र. | परीक्षा शुल्क | विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाकडे अर्ज सादर करण्याच्या तारखा | परीक्षा विभागाकडे परीक्षा अर्ज व परीक्षा शुल्क जमा करण्याची अंतिम तारीख |
|---------|---------------|--|---|
| १.      | नियमित शुल्क  | २५/०२/२०२२ ते ०३/०३/२०२२                                   | ०५/०३/२०२२<br>(दुपारी ५.०० वाजेपर्यंत)                                  |

तरी वर नमुद केलेल्या तारखांच्या तपशीलाप्रमाणे आपल्या महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनी विद्याशाखा/अध्यायक्रम/सत्र निहाय परीक्षा प्रवेश अर्ज परीक्षा शुल्क विले व केले विधाने घेऊन परीक्षा विभागात वरील तारखांप्रमाणे हस्तपोत्र जमा करण्यात यावेत. पोस्टाने अथवा कुरीअरने पाठविल्यास स्विकारले जाणार नाही.

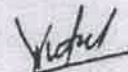
विद्यार्थ्यांनी परीक्षा अर्ज जमा करण्यापूर्वी महाविद्यालयीन सर्वोपचार विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयीन स्वाक्षरी, नाव (मराठी व इंग्रजी या दोन्ही लिपीत), माध्यम, परीक्षा केंद्र, विषय व दिव्याण (Person with disability) इ याची बरोबर आहेत, याची खात्री करून घ्यावी. सदर माहिती गुणपत्रिका व स्टॅम्प प्रमाणपत्र यांनाही वाचण्यासाठी घेण्यात आले परीक्षा अर्ज जमा झाल्यावर वरील कोणत्याही दुरुस्थी करून घेणार नाही, याची सर्व संवधाने नोंद घ्यावी.

परीक्षा अर्ज स्विकारण्याच्या अंतिम तारखेनंतर कोणत्याही परिस्थितीत परीक्षा अर्ज स्विकारण्याची मुदत वाढवून दिली जाणार नाही याची सर्व संवधाने नोंद घ्यावी तसेच यासंदर्भात प्रशासनातील बरीष्टाकडे विनती करून त्याचा अमूल्य वेळ वाया घालवू नये ही विनती.

तरी या परिपत्रकामध्ये नमुद असलेल्या सर्व बाबींचे ततोलत पालन करण्यात यावे.

मशळ : मुंबई,  
 दि. २४/०२/२०२२



  
 (डॉ. विनोद पाटील)  
 संचालक,  
 परीक्षा व मूल्यमापन विभाग



# University of Mumbai

No. 2664/3396



Unfair Means Inquiry Unit,  
Examinations Section,  
M.J. Phule Bhavan,  
Vidyanagari, Kalina,  
Santacruz (E), Mumbai- 400 098

No. Exam./UM/ 326 of 2022

## CIRCULAR:-

The Directors/Heads of the Various Departments of the University, Principals/Directors of Affiliated/Conducted Colleges and the Heads of the recognized Institutions are hereby informed that, the University is in the process of pre examination work for the examinations to be held in the First/Second half of the year 2022. The appointments of the members of the Vigilance Squad will be made in due course.

They are, therefore, requested to recommend the names of at least 3(three) such Assistant/Associate Professors (Permanent) having experience of more than 05 years working in their degree college and those who will be available to work on the Vigilance Squad.

They are further requested to take a note of the following points while recommending the name/s of professors to be appointed as squad members:-

1. It is compulsory to send the names of three professors for the said purpose by the college.
2. The Squad Duty is compulsory and appointee will not be relieved under any circumstances.
3. Those professors who are likely to be appointed as paper setters, moderators and examiners for the University Examinations, their names should not be recommended & they be kept free for the purpose of assessment.
4. The names of the Principals, I/c. Principals be not recommended for appointment as a member on the Vigilance Squad.
5. The professors recommended should be physically fit to perform the Vigilance Squad duties.
6. The professors once appointed for the examinations of First Half of the 2022 can also be continued to work on Vigilance Squad for the examinations of Second Half of 2022
7. The Heads of the University Departments shall send the names of their professors for the said purpose.
8. The Colleges/Departments/Institutions which fails to furnish the names of the professors of their colleges/ Departments/Institutions the examination section will appoint the professors on the Squad from their colleges/ Departments/Institutions.
9. As per the Maharashtra Public Universities Act 2016 48(4) & 48(5) it shall be obligatory on every professor of the University, affiliated, conducted colleges and recognized institutions to render necessary assistance and service in respect of examinations of the University.

NOTE :- To furnish the above information kindly go to the following Link:

<https://appointment.mu.ac.in/> followed by Menu bar - Select squad

Mumbai- 400 098  
Date: 11 March 2022



  
(Dr. Vinod Patil)  
Director,

Board of Examinations & Evaluation

# University of Mumbai



(CM-03)

**Summer 2022**

Examination Section

M.J.Phule Bhavan,

Vidyanagari, Kalina,

Santacruz (East),

Mumbai – 400 098.

No. Exam./Sc./FH/ CM/03 of 2022.

CIRCULAR:-

A reference is invited to the Programme Exam Code 2M00156 relating to the B.M.S. (Sem VI) (Choice Based) (R-2018-19) examination which was scheduled to commence from 4<sup>th</sup> May, 2022, the Principals of the affiliated colleges in Commerce & Management concerned are hereby informed that the following changes in the **nomenclature** of paper have been made in the programme as shown below:

| Date       | Paper Code | Nomenclature to be Printed as                     | Nomenclature to be read as                               |
|------------|------------|---|--|
| 10/05/2022 | 86011      | Elective: Finance: Strategic Financial Accounting | <b>Elective: Finance: Strategic Financial Management</b> |

They are requested to inform the candidates concerned accordingly.

Mumbai – 400 098

5<sup>th</sup> April, 2022



(Dr. Vinod P. Patil)

Director

Board of Examinations & Evaluation

To,

The Principals of the affiliated colleges in Commerce & Management concerned.

University of Mumbai

Cluster No. 41

Lead College: Smt. Chandibai Himathmal Mansukhani College, Ulhasnagar – 3

Question Paper Pattern for Semester – II Offline Examinations of First Year  
Classes (FH-2022)

For papers carrying 100 Marks, there will be two sections each of 50 Marks.

Section I will comprise of Q. No. 1 of 25 MCQ's, each of 2 marks and with 4 options. MCQ's may also contain short numerical problems .

Section II will be of Descriptive Type and will comprise of 5 Questions (Q. No 2 to Q. No 6) each of 10 marks.

Question No 2 will include 3 questions from Unit/Module I, students to attempt any 1.

Question No 3 will include 3 questions from Unit/Module II, students to attempt any 1.

Question No 4 will include 3 questions from Unit/Module III, students to attempt any 1.

Question No 5 will include 3 questions from Unit/Module IV, students to attempt any 1.

Question No 6 will include 3 questions from Unit/Module V, students to attempt any 1.

In case of less number of Units/Modules, Question Numbers 5/6 will comprise of 4 short notes of 5 marks each, from all the Units. Students to attempt any 2.

For 100 marks paper, the Section – I (MCQs) to be collected after 75 minutes. Students can continue to attempt Section – II once they are done with Section I. Total duration for 100 marks paper is 3 hours 45 minutes.

For papers carrying 75 Marks, there will be two sections, Section I will be of 38 Marks and Section II will be of 37 Marks

Section I will comprise of Q. No. 1 of 19 MCQ's, each of 2 marks and with 4 options. MCQ's may also contain short numerical problems.

Section II will be of Descriptive Type and will comprise of 4 Questions (Q. No 2 to Q. No 5) Q. No 2 to Q. No 4 will be of 9 marks and Q. No 5 will of 10 Marks

Question No 2 will include 3 questions from Unit/Module I, students to attempt any 1.

Question No 3 will include 3 questions from Unit/Module II, students to attempt any 1.

Question No 4 will include 3 questions from Unit/Module III, students to attempt any 1.

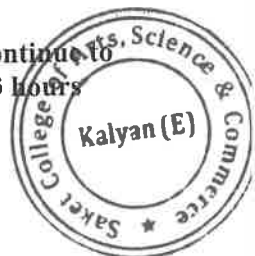
Question No 5 will include 3 questions from Unit/Module IV, students to attempt any 1.

In case of lesser number of Units/Modules, Question No 5 will comprise of 4 Short notes of 5 marks each, from all the Units. Students to attempt any 2.

In case of more number of Units/Modules, Question Numbers 4/5 will comprise of 4 Questions/Short Notes of 4/5 marks each, from all the Units. Students to attempt any 2.

For 75 marks paper, the Section – I (MCQs) to be collected after 57 minutes. Students can continue to attempt Section – II once they are done with Section I. Total duration for 75 marks paper is 3 hours 08 minutes.

\*\*\*\*\*





# मुंबई विद्यापीठ



संचालक, परीक्षा व मुल्यमाप  
मंडळ, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई  
४०००९८

## परिपत्रक

No. DBoEE/ICC/2020-21/26

विषय : शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मधील उन्हाळी परीक्षेच्या आयोजनाबाबत.

उपरोक्त नमुद विषयाच्या अनुषंगाने मुंबई विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित सर्व महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक यांना कळविण्यात येते की, शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मधील उन्हाळी परीक्षेच्या आयोजनासाठी परीक्षा व मुल्यमापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व महाविद्यालयांनी खाली नमुद केल्याप्रमाणे कार्यवाही करावी.

- 1) शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मधील उन्हाळी परीक्षेच्या पदवी, पदव्युत्तर व पदविका या परिक्षेचे जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज सादर करतील त्याच विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेण्यात यावी.
- 2) महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करावी ( उदा. मोबाईल नंबर, ईमेल, PRN क्रमांक, ऑनलाईन परिक्षेबाबत लागणारी साधन सामग्री जसे लॅपटॉप, संगणक, स्मार्ट फोन, इंटरनेट, व विद्यार्थी सद्यपरिस्थीत कुठे आहे इत्यादी). या परिपत्रका सोबत बरील संदर्भातील मार्गदर्शक नमुना जोडला आहे (Annexure -A). नवे महाविद्यालयांनी आवश्यकतेनुसार त्या नमुन्यात योग्य तो बदल करून विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करण्यासाठी त्वरीत पाठवावा.
- 3) प्रात्यक्षिक/प्रकल्प/मौखिक परीक्षा ह्या ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात.
- 4) परीक्षेच्या सुयोग्य आयोजनासाठी विद्यापीठाने सर्व विद्याशाखांच्या महाविद्यालयांचे (College Cluster) तयार केलेले आहेत व प्रत्येक क्लस्टर मधील एका महाविद्यालयामध्ये महाविद्यालय म्हणून विद्यापीठाने परीक्षेच्या नियोजनाची निश्चित केलेली जबाबदारी पार पाडावयाची आहे.
- 5) विद्यापीठामार्फत घेण्यात येणा-या परीक्षांसाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज भरतील त्यांना आसन क्रमांक (Seat Number) देण्यात येतील त्याचा वापर परीक्षा घेण्यासाठी महाविद्यालयांनी करावा.
- 6) महाविद्यालयांना परीक्षा घेण्यासाठी जे विविध अहवाल (Report) आवश्यक असतात ते MKCL पोर्टलवर उपलब्ध करून देण्यात येतील तसेच काही परीक्षांचे अहवाल (Report) पारंपारिक पद्धतीने महाविद्यालयांना पाठविण्यात येतील.
- 7) ज्या अभ्यासक्रमांना अंतर्गत परीक्षा (Internal Exams / Term work) आहेत त्या अभ्यासक्रमांच्या गुणांच्या नोंदी महाविद्यालयांनी ऑनलाईन दिनांक २० एप्रिल २०२१ रोजी त्या आत सदर गुणांच्या नोंदी कराव्यात.



- 8) अंतिम सत्रात प्रविष्ट असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या Lower Exam चे निकाल ऑनलाईन पद्धतीने अपलोड करण्याविषयी कळविण्यात आले होते, परंतु त्यात ज्या महाविद्यालयांनी नोंदी पूर्ण केलेल्या नसतील त्यांनी त्या त्वरीत पूर्ण कराव्यात.
- 9) Practical Project Viva-Voce परिक्षा प्रत्येक महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या सहाय्याने ऑनलाईन पद्धतीने (Zoom App., Google Meet, Skype इत्यादी मिटींग अॅप्स ) किंवा आवश्यकतेनुसार दुरध्वनीद्वारे मौखिक परिक्षा दिनांक ०५ एप्रिल २०२१ पासून घेण्यात याव्यात. मौखिक परिक्षा घेण्यासाठी प्रश्नसंच तयार करण्यात यावेत. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेतील उपस्थिती बाबत नोंदी ठेवण्यात याव्यात. सदर परीक्षांचे गुण हे MKCI. पोर्टलवर किंवा विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर परीक्षेनुसार त्वरीत अपलोड करण्यात यावेत.
- 10) आनलाईन थॅअरी परीक्षेचे वेळापत्रक हे लीड महाविद्यालयाने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांशी चर्चा करून साधारणतः क्लस्टर मधील सर्व महाविद्यालयांच्या परिक्षा ह्या एकाच वेळी घेण्यात येतील अशा पद्धतीने वेळापत्रक तयार करावे व सर्व महाविद्यालयांनी हे वेळापत्रक विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.
- 11) ऑनलाईन थॅअरी परीक्षेचे वेळापत्रक तयार करताना :

पारंपारिक (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदवी परीक्षा

सत्र १ ते सत्र ४ (नियमित व बॅकलॉग) दिनांक १५ एप्रिल २०२१ ते ०५ मे, २०२१ पर्यंत घेण्यात याव्यात.

सत्र ६ (नियमित व बॅकलॉग) दिनांक ०६ मे, २०२१ ते २१ मे, २०२१ पर्यंत घेण्यात याव्यात.

सत्र ५ (बॅकलॉग) दिनांक २४ मे, २०२१ ते २ जून, २०२१ पर्यंत घेण्यात याव्यात.

व्यवस्थापन शास्त्र पदव्युत्तर परीक्षा सत्र ३ (बॅकलॉग) व सत्र ४ (नियमित व बॅकलॉग) परीक्षा दिनांक ०३ मे, २०२१ ते २० मे, २०२१ पर्यंत घेण्यात याव्यात.

उर्वरित परीक्षांच्या तारखांबाबत स्वतंत्र परीपत्रक परीक्षा विभागकडून निर्गमित करण्यात येईल.

- 12) विद्यापीठ प्राश्निकरणांनी ठरविल्याप्रमाणे सर्व थॅअरी परीक्षा ह्या बहुपर्यायी (Multiple Choice Question) प्रश्न देऊन ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात व ज्या विद्यार्थ्यांकडे ऑनलाईन परीक्षा देण्याची सुविधा उपलब्ध नसेल त्यांच्यासाठी ऑनलाईन परीक्षा देण्यासाठी पर्यायी व्यवस्था करावी. पर्यायी व्यवस्था निर्माण करण्यासाठी स्थानिक प्रशासनाची मदत आवश्यक असल्यास, स्थानिक प्रशासनास विनंती करावी.
- 13) पारंपारिक अभ्यासक्रमांच्या (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदवी व पदव्युत्तर परीक्षेसाठी ५० गुणांची ऑनलाईन थॅअरी परीक्षा घेण्यात यावी यात ५० बहुपर्यायी प्रश्न (MCQ Type) देण्यात यावेत सदर परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना एक तास वेळ देण्यात यावी.



- 14) व्यावसायिक अभ्यासक्रम (अभियांत्रिक, एमसीए व फार्मसी) परीक्षेसाठी ८० गुणांची ऑनलाईन थेअरी परीक्षा घेण्यात यावी. थेअरी परीक्षेमध्ये ४० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ४० गुणांची वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी एकूण ८० गुणांची परीक्षा घेण्यात घ्यावी व परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना दोन तास वेळ देण्यात यावी.
- परीक्षेचे मुल्यांकन ऑनलाईन पद्धतीने करण्यात यावे. शिक्षकांनी परीक्षेचे मुल्यांकन ऑनलाईन पद्धतीने महाविद्यालयातच (College Computer Lab) करावे.
- आर्किटेक्चर शाखेच्या परीक्षेसाठी ८० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ८० गुणांसाठी Design Questions ची थेअरी परीक्षा घ्यावी व सदर परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना २ तास वेळ देण्यात यावा.
- 15) आंतर-विद्याशाखीय अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ३० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ३० गुणांची ऑनलाईन वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी एकूण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात घ्यावी. ३० गुणांच्या ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षेसाठी (MCQ Type Exam) १० प्रश्न विचारण्यात यावेत व सदर परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना १ तास ३० मिनिट वेळ देण्यात यावा.
- 16) विधी शाखेच्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ३० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ३० गुणांची ऑनलाईन वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी एकूण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात घ्यावी. ३० गुणांच्या ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षेसाठी (MCQ Type Exam) १० प्रश्न विचारण्यात यावेत व सदर परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना १ तास ३० मिनिट वेळ देण्यात यावा.
- 17) लीड महाविद्यालयांनी, आवश्यकतेनुसार विद्यापीठाचे अधिष्ठाता, सहयोगी अधिष्ठाता व अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष यांच्या मार्गदर्शनाखाली, आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयांमधील शिक्षकांच्या सहाय्याने प्रत्येक विषयांसाठी (मराठी/इंग्रजी, आवश्यक त्या माध्यमानुसार) स्वतंत्र Question Bank तयार करण्यात यावी जेणेकरून तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने अनेक वेगवेगळे प्रश्नपत्रिकेचे संच (Multiple Question Paper Sets) परीक्षेसाठी उपलब्ध होतील. Question Bank तयार करतांना अभ्यासक्रमातील सर्व युनिट्स/पाठ/प्रकरणे यांना योग्य ते weightage देण्यात यावे. बहुपर्यायी प्रश्न तयार करतांना विविध काठिण्य पातळीचा (Difficulty level - Easy, Average, Middle and Higher) विचार करण्यात यावा. अधिक माहितीसाठी विद्यापीठ परीपत्रक क्रमांक Exam/DBOEE/ICC/2020-21-4, दिनांक १३/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.
- 18) प्रत्येक महाविद्यालयाने आपल्या स्तरावर ऑनलाईन परीक्षा घेण्यासाठीची तांत्रिक सुविधा निर्माण करावी व अनुभवासाठी विद्यार्थ्यांची सराव परीक्षा घ्यावी.
- 19) दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन थेअरी परीक्षेसाठी आवश्यक त्या सुविधा देण्यात याव्यात (उदा. २० मिनिटे जागतीचा वेळ देणे, लेखनिकाची मान्यता देणे इत्यादी)
- 20) ऑनलाईन पद्धतीने प्रत्येक विषयाची थेअरी परीक्षा झाल्यानंतर लगेचच मुल्यांकन प्रक्रिया करून विद्यार्थ्यांचे गुण तयार करावेत. थेअरी परीक्षेचे मुल्यांकन संबंधित विषयाच्या Maximum (60,75,80,100 इत्यादी) गुणानुसार रूपांतर करून विषयास Gracing Marks देऊन दिवसांच्या आत विद्यापीठाच्या ऑनलाईन सिस्टीम मध्ये अपलोड करावेत.



- 21) लीड महाविद्यालयांनी आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातून एक समिती तयार करावी व त्या समितीने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांच्या प्रत्येक विषयांच्या Gracing Marks बाबत आवश्यकते नुसार निर्णय घेवून कार्यवाही करावी यासाठी परीपत्रक क्रमांक Exam/DBOEE/ICC/2020-21/12, दिनांक २५/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.
- 22) जे विद्यार्थी काही तांत्रिक कारणास्तव ऑनलाईन थेअरी परीक्षा देऊ शकले नाहीत त्यांना पुन्हा संधी देण्याविषयी लीड महाविद्यालयांमार्फत एकत्रित निर्णय घेऊन अश्या विद्यार्थ्यांना परीक्षेची संधी उपलब्ध करून द्यावी.
- 23) थेअरी परीक्षा बहुपर्यायी प्रश्नांच्या स्वरूपात घेण्यात येत असल्यामुळे यात विद्यार्थ्यांना निकाल जाहिर झाल्यानंतर पुनर्मुल्यांकनाची (Revaluation) सुविधा देता येणार नाही.
- 24) परीक्षा घेण्यासाठी स्थानिक प्रशासनाची मदत आवश्यक असल्यास संबंधित जिल्हाधिकारी, तहसिलदार, पोलीस विभाग व विद्युत विभाग यांच्याशी संपर्क साधून आवश्यक त्या उपाय योजना करून घ्याव्यात.
- 25) विद्यार्थ्यांना परीक्षेच्या काळात समुपदेशन मिळावे, त्यांना येणा-या संभाव्य अडचणी व शंकांचे निरसन व्हावे तसेच परीक्षेचा अभ्यासक्रम, नमुना प्रश्नपत्रिका आणि नवीन पद्धतीने घेण्यात येणा-या परीक्षांबाबत स्वयंस्पष्ट माहिती मिळावी यासाठी प्रत्येक महाविद्यालयाने योग्य ती व्यवस्था करावी.
- 26) महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना काही शंका/समस्या असल्यास त्यांनी संबंधित क्लस्टरच्या लीड महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांशी संपर्क साधून त्यांना याबाबत कळवावे व लीड महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांनी विद्यापीठाचे संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ / क्लस्टर निहाय संबंधित विद्याशाखांचे अधिष्ठाता/सहयोगी अधिष्ठाता यांच्याशी संपर्क साधून सदर शंका/समस्यांचे निरसन करावे.

वरील सर्व बाबींचे काटेकोरपणे पालन करून विद्यापीठाच्या परीक्षा सुरळीत व वेळेत पार पडताल याबाबत सर्व प्राचार्यांनी दक्षता वाळगावी.

ठिकाण : मुंबई -४०००३२  
दिनांक : २४ मार्च, २०२१

*Vinod*  
(डॉ. विनोद पाटील)  
संचालक,  
परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ

प्रत माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी -

१. मुंबई विद्यापीठाशी संलग्नित / संचलित विविध महाविद्यालयांचे प्राचार्य व मान्यताप्राप्त मंस्थाचे संचालक.
२. स्वयं महासचिव १) कुलगुरु २) प्र-कुलगुरु ३) कुलसचिव ४) संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ



## ANNEXURE – A

### Student information format

- Student Name: \_\_\_\_\_
- PRN No: \_\_\_\_\_
- Program Category : (B.Com/M.Com./ BA/MA/BSc/MSc etc.) \_\_\_\_\_
- Email address : \_\_\_\_\_
- WhatsApp No: \_\_\_\_\_
- Parent/Guardian Contact Number : \_\_\_\_\_
- Do you Have ? ( Yes / No )
  - a. Smartphone
  - b. Laptop/Tab
  - c. Desktop
  - d. Internet Connectivity
  - e. Any other gadget
- Can you arrange Mobile or Laptop for Exam in case of non-availability? ( Yes / No )
- Your current Location details:
  - 1. City/Town/Village: \_\_\_\_\_
  - 2. Taluka: \_\_\_\_\_
  - 3. District: \_\_\_\_\_
  - 4. State: \_\_\_\_\_
  - 5. If you are out of town, when are you coming back? \_\_\_\_\_
- Differently Abled? ( Yes / No )  
If yes, facilities required as per Examination Rules: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- If you have ATKT of Lower examinations, please give details: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_







# मुंबई विद्यापीठ



दस्तावेज क्र. २२२/२०२२  
दस्तावेज क्र. despatch.godownexam@mu.ac.in

परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ,  
परीक्षा विभाग, आवक-जावक (गोदाम) कक्ष,  
म. जे. फुले भवन, विद्यानगरी,  
सांताक्रुझ, मुंबई - ४०० ०९८

क्र. परीक्षा / आवक जावक / गो. / ३५० / २०२२

०५, मार्च, २०२२

## परिपत्रक :-

मुंबई विद्यापीठाशी संलग्नीत सर्व महाविद्यालये / स्वायतः महाविद्यालये व संस्था / संस्था / विभाग यांचे संचालक / प्राचार्य / विभागप्रमुख / संचालक, रत्नागिरी उप-परिसर / सिंधुदुर्ग उप-परिसर / टाणे उप-परिसर / कल्याण उप-परिसर यांस सदर परिपत्रकाद्वारे सुचित करण्यात येते की, द्वितीय सत्र-२०१८ मध्ये विद्यापीठांतर्गत विविध अभ्यासक्रमाच्या परीक्षा पार पडल्यानंतर, आपल्या परीक्षा केंद्रावर द्वितीय सत्र २०१८ व त्यापूर्वी पाठविण्यात आलेल्या उत्तरपुस्तिका ज्या शिल्लक असतील अशा (OSM Cum Bar Coded Answerbooks) ४० व ०८ पानी उत्तरपुस्तिका व इतर स्टेशनरीचा तपशिल विहित नमुन्यात उपकुलसचिव, आवक जावक (गोदाम) कक्ष, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ, परीक्षा विभाग, महात्मा ज्ञातीराव फुले भवन, मुंबई विद्यापीठ, सांताक्रुझ, मुंबई- ४०० ०९८. या विभागास सदर परिपत्रकाच्या दिनांकापासून आठ दिवसांच्या आत ई-मेल व हार्ड कॉपीद्वारे कळवावे, जेणेकरून परीक्षा विभागाकडून सदर उत्तरपुस्तिका जमा करून घेणेकरीता वाहन उपलब्ध करता येईल.  
(Email Id- despatch.godownexam@mu.ac.in)



संचालक

परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ

प्रत :-

मुंबई विद्यापीठाशी संलग्नीत सर्व महाविद्यालये / स्वायतः महाविद्यालये व संस्था / संस्था / विभाग यांचे संचालक / प्राचार्य / विभागप्रमुख / संचालक, रत्नागिरी उप-परिसर / सिंधुदुर्ग उप-परिसर / टाणे उप-परिसर / कल्याण उप-परिसर, संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ.

# मुंबई विद्यापीठ



संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ  
मुंबई विद्यापीठ, मुंबई ४०००९८

## परिपत्रक

No. DB&EE/ACC/2021-22/16

विषय: शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील द्वितीय सत्र (हिवाळी २०२१) परीक्षेच्या आयोजनाबाबत.

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संलग्नित, संलग्नित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर जे. जी. वास्तुकार महाविद्यालयांचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे व कल्याण उपविभाग (Ratnagiri, Thane & Kalyan) येथील या कार्यवाहीवर कार्यवाहीचाय यंत्रणेने, शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ (हिवाळी २०२१) परीक्षेच्या आयोजनासाठी परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांना परीक्षेच्या आयोजनाबाबत खालील प्रमाणे कार्यवाही करावी.

- 1) शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ (हिवाळी २०२१) परीक्षेच्या पदवी, पदव्युत्तर व पदविक्रम या स्तरावरील परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाने आयोजित केलेल्या परीक्षा घेण्यासाठी.
- 2) महाविद्यालयांना आपल्या महाविद्यालयाबाबत विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करावी (उदा. मोबाईल नंबर, ईमेल, PRN क्रमांक, ऑनलाईन परीक्षेबाबत लागणारी साधन सागरी जसे कॅम्ब्राफ, संगणक, स्मार्ट फोन, इंटरनेट व विद्यार्थी सद्यपरिस्थितीत कुठे आहे इत्यादी) या परिपत्रकासोबत नमूद सदर्भातील मार्गदर्शक नमुना जोडला आहे (Annexure - A). या मार्गदर्शकाबाबत आवश्यकतेनुसार त्या नमुन्यात योग्य तो बदल करून, विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करून घ्यावी व यात भर घ्यावी.
- 3) प्राचार्यांक प्रत्येक शैक्षणिक विभागाच्या ऑनलाईन पदविक्रमेने घेण्यात याव्यात.
- 4) परीक्षेच्या सहाय्य आयोजनासाठी विद्यापीठाने सर्व विद्याशाखांच्या महाविद्यालयांचे (College Cluster) त्हाण केंद्रेक आहेत व प्रत्येक क्लस्टर मधील एका महाविद्यालयास त्हाण केंद्राचे कार्यवाही करणेबाबत निर्णय घेतला आहे. परीक्षेच्या नियोजनाची विहित केल्या अबाधितपणे यातून कार्यवाही करावी.
- 5) विभागा उपाध्यक्ष घेण्यात येणाऱ्या परीक्षासाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज भरतील त्यांना आसन क्रमांक (Seat Number) देण्यात येतील त्याचा वापर परीक्षा घेण्यासाठी महाविद्यालयांना करावा.
- 6) अर्ज भरून घेतल्यानंतर महाविद्यालयांनी विविध अहवाल (Report) आतुर्यक असावात ते MKCI पोर्टलवर उपलब्ध करून देण्यात येतील, तसेच काही परीक्षांचे अहवाल (Report) पाठ्यांक पदविक्रमे महाविद्यालयांना मांडविण्यात येतील.
- 7) ज्या अभ्यासक्रमासाठी अंतर्गत परीक्षा (Internal Exams / Term work) आहेत त्या अभ्यासक्रमांच्या बाबतही महाविद्यालयांनी ऑनलाईन दिनांक १५ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी आतुर्यक अहवाल



8) ऑनलाइन मधील प्रविष्ट अमळल्या विद्यार्थ्यांच्या Lower Exam चे निकाल ऑनलाईन पद्धतीने अपलोड करण्याविषयी कळविण्यात आले होते, परंतु त्यात ज्या महाविद्यालयांनी नोंदी पूर्ण झाल्या नव्हत्या, त्यांना त्या त्वरीत पूर्ण कराव्यात

9) E-Content Project And Voice परीक्षा पत्राक महाविद्यालयांना आपल्या महाविद्यालयातील शिक्षकांना योज्याने अनलाईन परीक्षेने (Zoom App., Google Meet, Skype इत्यादी मिनीय ग्राम) किंवा आदेशांनुसार दूरध्वनीद्वारे मौखिक परीक्षा दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०२१ पासून घेण्यात याव्यात. मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी प्रश्नसंच तयार करण्यात यावत. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षाकाल उपस्थिता वाचत नोंदी ठेवण्यात याव्यात. मदर परीक्षेने गुण वे. MKCET वेबसाइट विला विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर परीक्षेनुसार त्वरीत अपलोड करण्यात यावे.

10) ऑनलाईन श्रेअर परीक्षेचे वेळापत्रक हे व्हीड महाविद्यालयांनी क्लस्टर मधील महाविद्यालयांनी तर्का करून साधारणतः क्लस्टर मधील सर्व महाविद्यालयांच्या परीक्षा ह्या एकाच वेळी घेण्यात येतील अशा पद्धतीने वेळापत्रक तयार करावे व सर्व महाविद्यालयांनी हे वेळापत्रक विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणून द्यावे

11) परीक्षा पत्राचा (प्रश्न, व्याख्यान व विज्ञान ) परीक्षेताळ खाली नमुद अभ्यासक्रमाच्या परीक्षेचे (Choice Base Semester V च्या परीक्षांसाठी, परीक्षा विभागाकडून स्वतंत्र वेळापत्रक जाहिर करण्यात येईल, तसेच या परीक्षांसाठी महाविद्यालयांना Question Bank विद्यापीठाकडून पाठविण्यात येईल. त्याचा वापर करून महाविद्यालयांनी आपल्या स्तरावर विद्यापीठाने जाहिर केलेल्या वेळापत्रकांनुसार परीक्षा घ्याव्यात

मानवशास्त्र (Humanities) - B. A. ( Multimedia and Mass Communication - ( with credits ) )

वाणिज्य विद्याशाखा (Commerce) - B.M.S., B. Com (Account & Finance), B. Com (Finance & Mgt), B. Com. (Banking & Insurance), B. Com. (Investment & Management), B. Com. (Finance & Marketing), B. Com. (Transport Management)

विज्ञान विद्याशाखा (Science) - B.Sc. (Computer Science), B.Sc. (Bitotech) B.Sc. (Human Science), B.Sc. (I.T.), B.Sc. (Hospital Studies), B.Sc. (Aviation), B.Sc. (Aeronautics).

अगस्त अनलाईन परीक्षा परीक्षेचे वेळापत्रक तयार करताना

परिष्कारित (प्रश्न व व्याख्यान) पत्राची परीक्षा

सत्र ५ (निश्चिंत व वॉकलॉग ) दिनांक १७ नोव्हेंबर, २०२१ ते ०४ डिसेंबर, २०२१ घेण्यात याव्यात

सत्र ६ (वॉकलॉग) दिनांक ०७ डिसेंबर, २०२१ ते २० डिसेंबर, २०२१ पर्यंत घेतल्यात

12) परीक्षा पत्राचा (प्रश्न, व्याख्यान व विज्ञान) पत्राच्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा सत्र १ व सत्र ३ वेळापत्रक हे सत्र ३ परीक्षांसाठी परीक्षा विभाग म ड विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेळापत्रक जाहिर करण्यात येईल. तसेच या परीक्षांसाठी महाविद्यालयांना Question Bank विद्यापीठाकडून पाठविण्यात येईल. त्याचा वापर करून महाविद्यालयांनी आपल्या स्तरावर विद्यापीठाने जाहिर केलेल्या वेळापत्रकांनुसार परीक्षा घ्याव्यात



14) विद्यापीठाच्या वेबसाईट वर उपलब्ध असलेल्या विद्यार्थ्यांना तसेच ऑनलाईन शास्त्र पदवी प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण झालेले विद्यार्थ्यांना वेबसाईटवर परीक्षायासाठी परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल तसेच या परीक्षायासाठी महाविद्यालयांना Question Bank विद्यापीठाकडून पाठवावयाची येईल, त्यांना वापर करून महाविद्यालयांना आपल्या स्वतंत्र विद्यापीठाने जाहिरात देण्यात येईल.

14) विद्यापीठाच्या वेबसाईट वर उपलब्ध असलेल्या विद्यार्थ्यांना तसेच ऑनलाईन शास्त्र पदवी प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण झालेले विद्यार्थ्यांना वेबसाईटवर परीक्षायासाठी परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल तसेच या परीक्षायासाठी महाविद्यालयांना Question Bank विद्यापीठाकडून पाठवावयाची येईल, त्यांना वापर करून महाविद्यालयांना आपल्या स्वतंत्र विद्यापीठाने जाहिरात देण्यात येईल.

15) B. Ed (Semester III), Law (3 Years Course) (Semester V) व Law (5 Years Course) (Semester IX) विभागात अभ्यासक्रमांच्या परीक्षायासाठी परीक्षा विभागाकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल, तसेच या परीक्षायासाठी महाविद्यालयांना Question Bank विद्यापीठाकडून पाठवावयाची येईल त्यांना वापर करून महाविद्यालयांना आपल्या स्वतंत्र विद्यापीठाने जाहिरात देण्यात येईल.

तर तसेच अभ्यासक्रमांच्यातिरिक्त निर्धारित व जून्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा ह्या महाविद्यालयांना जाहिरात देण्यात येईल महाविद्यालयांच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयांमार्फत घेण्यात येईल.

16) विद्यापीठ प्राधिकरणांनी ठरविलेल्याप्रमाणे सर्व श्रेअरी परीक्षा ह्या बहुपर्यायी (Multiple Choice Question) प्रश्न देऊन ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात येईल व ज्या विद्यार्थ्यांकडे ऑनलाईन परीक्षा देण्याची सुविधा उपलब्ध नसेल त्यांच्यासाठी ऑनलाईन परीक्षा देण्यासाठी पर्यायी व्यवस्था करावी, पर्यायी व्यवस्था निर्माण करण्यासाठी स्थानिक प्रशासनाची मदत आवाहान देण्यात येईल. श्रेअरी परीक्षा घेण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी केल्या जाईल.

17) विद्यापीठाच्या वेबसाईट वर उपलब्ध असलेल्या विद्यार्थ्यांना तसेच ऑनलाईन शास्त्र पदवी प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण झालेले विद्यार्थ्यांना वेबसाईटवर परीक्षायासाठी परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल तसेच या परीक्षायासाठी महाविद्यालयांना Question Bank विद्यापीठाकडून पाठवावयाची येईल, त्यांना वापर करून महाविद्यालयांना आपल्या स्वतंत्र विद्यापीठाने जाहिरात देण्यात येईल.

18) अशाप्रमाणे श्रेअरी परीक्षा घेण्यासाठी वेबसाईटवर जाहिरात देण्यात येईल. परीक्षा घेण्यासाठी परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल. परीक्षा घेण्यासाठी परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल.

19) विद्यापीठाच्या वेबसाईट वर उपलब्ध असलेल्या विद्यार्थ्यांना तसेच ऑनलाईन शास्त्र पदवी प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण झालेले विद्यार्थ्यांना वेबसाईटवर परीक्षायासाठी परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल तसेच या परीक्षायासाठी महाविद्यालयांना Question Bank विद्यापीठाकडून पाठवावयाची येईल, त्यांना वापर करून महाविद्यालयांना आपल्या स्वतंत्र विद्यापीठाने जाहिरात देण्यात येईल.

20) द्वावर्षीय अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी, एमसीए ) परीक्षेसाठी ८० गुणांची ऑनलाईन श्रेअरी परीक्षा घेण्यात येईल. श्रेअरी परीक्षेमध्ये २० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ६० गुणांची वर्णव्युत्तर परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी परीक्षा घेण्यात येईल. परीक्षा घेण्यासाठी परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल.

द्वावर्षीय अभ्यासक्रम फार्मसी परीक्षेसाठी ८० गुणांची ऑनलाईन श्रेअरी परीक्षा घेण्यात येईल. श्रेअरी परीक्षेमध्ये २० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ६० गुणांची वर्णव्युत्तर परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी परीक्षा घेण्यात येईल. परीक्षा घेण्यासाठी परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्याकडून स्वतंत्र वेबसाइटवर जाहिरात देण्यात येईल.





पुस्तकानुसार मूल्यांकन आनलाईन पद्धतीने करण्यात यावे. शिक्षकांनी परीक्षेचे मूल्यांकन आनलाईन पद्धतीने आपल्या कम्प्युटर लॅब (College Computer Lab) करावे.

संदर्भित सार प्रयोगशाळा परीक्षेसाठी ५० गुणांना आनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ५० गुणासाठी Design Questions ची अग परीक्षा घ्यावी व सदर परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना २ तास वेळ देण्यात यावा.

21) आचार्य महाशयांच्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ५० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ३० गुणांच्या आनलाईन वर्णनात्मक श्वेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी एकूण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात यावी. ३० गुणांच्या ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षेसाठी (MCQ Type Exam) १० प्रश्न विचाराण्यात यावेत व सदर परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना २ तास ३० मिनिट वेळ देण्यात यावा.

22) आचार्य महाशयांच्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ३० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) व ३० गुणांची आनलाईन वर्णनात्मक श्वेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी एकूण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात यावी. ३० गुणांच्या ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षेसाठी (MCQ Type Exam) १० प्रश्न विचाराण्यात यावेत व सदर परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना २ तास ३० मिनिट वेळ देण्यात यावा.

23) परीक्षा केंद्रात जाऊन आवश्यकानुसार विद्यार्थी जे अधिष्ठाता, महयोगी अधिष्ठाता व अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष यांच्या मार्गदर्शाखाली, आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या महाभ्याने प्रत्येक विषयासाठी (मराठी/इंग्रजी, आवश्यक त्या माध्यमानुसार) स्वतंत्र Question Bank तयार करण्यात यावी जेणेकरून तंत्रज्ञानाच्या महाभ्याने अनेक वेगवेगळे प्रश्नपत्रकेचे सेट (Multiple Question Paper Sets) परीक्षेसाठी उपलब्ध होतील. Question Bank तयार करायला अभ्यासक्रमातील सर्व युनिट्स/पाठ/प्रकरणे यांना योग्य वेळी विद्यार्थ्यांना प्रश्न तयार करायला विविध कठीण पातळीचा (Difficulty Level-Easy, Average, Middle and Higher) विचार करण्यात यावा अधिक माहितीसाठी विद्यापीठ परीपत्रक क्रमांक Exam DBOFF ICC (2020-21-4, दिनांक १३/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.

24) प्रत्येक महाविद्यालयाने आपल्या स्वतःवर ऑनलाईन परीक्षा घेण्यासाठीची तांत्रिक सुविधा विद्यार्थ्यांना देण्यात यावी व प्रयोगशाळा विद्यार्थ्यांची मराठी परीक्षा घ्यावी.

25) अभ्यास विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन श्वेअरी परीक्षेसाठी आवश्यक त्या सुविधा देण्यात याव्यात (उदा. २० मिनिटे जास्तीचा वेळ देणे, लेखनिकाची मान्यता देणे इत्यादी).

26) ऑनलाईन पद्धतीने प्रत्येक विषयाची श्वेअरी परीक्षा झाल्यानंतर लगेचच मूल्यांकन प्रक्रिया करून विद्यार्थ्यांचे गुण तयार करावेत. श्वेअरी परीक्षेचे मूल्यांकन संबंधित विषयाच्या Maximum (60, 75, 80, 100) गुणांपर्यंत गुण घेऊन विषयानुसार Gracing Marks देऊन २ दिवसांच्या आत महाविद्यालयांना आनलाईन परीक्षेचे मध्ये अपलोड करावेत.

27) त्याच महाविद्यालयाना आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातून एक समिती तयार करावी व त्या समितीने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांच्या प्रत्येक विषयांच्या Gracing Marks याचने अंतर्गत तंत्रज्ञानानुसार निर्णय घेवून कार्यवाही करावी यासाठी परीपत्रक क्रमांक Exam DBOFF ICC (2020-21-12, दिनांक २५/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.

28) जे विद्यार्थी सध्या तांत्रिक त्रासातून ऑनलाईन श्वेअरी परीक्षा देऊ शकले पुन्हा संधी देण्याविषयी लीड महाविद्यालयांमार्फत एकत्रित निर्णय घेऊन अग परीक्षेची संधी उपलब्ध करून द्यावी.



- २०) अग्र्य परीक्षा सुधारणा प्रश्नपत्रा स्वरूपात व प्राप्त या अमल्यामुळ यात विद्यार्थ्यांना मूल्यमापन जाणवू शकण्यासाठी पुनर्मुल्यांकन (Revaluation) सुविधा देता येणार नाही, परंतु वर्णनावक (Descriptive) प्रश्न अमल्यास त्या प्रश्नांचे पुनर्मुल्यांकन (Revaluation) करणे वेईक
- २१) अशा सुधारणा असाविक प्रशासनाचा मूलत आदेशाक अमल्यास संबंधित जिल्हाधिकारी, अशा सुधारणा असाविक व अशा सुधारणा असाविक यांच्याशी संपर्क साधून आवश्यक त्या उपाय योजने करून घ्याव्यात
- २२) विद्यार्थ्यांना परीक्षा कळवून समावेशन मिळावे त्यांना येणाऱ्या संभाव्य अडथळा व शक्यते निर्गमन व्हावे तसेच परीक्षा अभ्यासक्रम, नमुना प्रश्नपत्रिका आणि नवीन प्रश्नांचे वृत्तान्त येणाऱ्या परीक्षाकाल स्वयंस्फुट साहित्य मिळावी, यासाठी प्रत्येक महाविद्यालयाने येवजणे घ्याव्यात करणे
- २३) अशा सुधारणा असाविक यांच्याशी संपर्क साधून अमल्यास त्यांनी संबंधित कळसराच्या व्हॉड महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांशी संपर्क साधून त्यांना याबाबत कळवावे व व्हॉड महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी विद्यापीठाचे संचालक परीक्षा व मुल्यापन मंडळ / कळसरा विभाग संबंधित विद्याशाखांचे अधिष्ठाता/सहयोगी अधिष्ठाता यांच्याशी संपर्क साधून सतरा अशा सुधारणांचे निर्गमन करणे

वर्गक सतत याबाबत काटेकोरपणे पाळून करून विद्यापीठाच्या परीक्षा मुरळीत व वेळेत पाठ पडताक याबाबत सतत प्राचार्यांनी अक्षता वाळगावी

दिनांक : २४ सप्टेंबर, २०२१

दिनांक : २४ सप्टेंबर, २०२१

(डॉ. विनोद पाटील)

संचालक

परीक्षा व मुल्यापन मंडळ

प्रत माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी :

- १) विद्यापीठाच्या विविध शाखांक, विभागांचे संचालक, विभाग प्रमुख, विद्यापीठाची संलग्नित संस्था, महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर जे जे विद्यापीठाच्या शाखा, शाखांचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या शाखा, शाखांचे प्राचार्य, शाखा व कल्याण उपग्रामांचे संचालक, संचालक,
- २) सतत उपकुलसचिव, परीक्षा विभाग, विद्यानगरी परिसर मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
- ३) सहाय संचालक : १) कुलसूत्र २) प्र-कुलसूत्र ३) कुलसचिव
- ४) सहाय संचालक (अभियांत्रिकी, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा), मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
- ५) सहाय संचालक (अभियांत्रिकी, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा), मुंबई विद्यापीठ, मुंबई



ANNEXURE – A

Student information format

- Student Name: \_\_\_\_\_
- PRN No: \_\_\_\_\_
- Roll Number: \_\_\_\_\_
- E-mail address: \_\_\_\_\_
- WhatsApp No: \_\_\_\_\_
- Parent/Guardian Contact Number: \_\_\_\_\_
- Do you have? (Yes/No)
  - a. Smartphone \_\_\_\_\_
  - b. Laptop/Tab \_\_\_\_\_
  - c. Internet \_\_\_\_\_
  - d. Power supply \_\_\_\_\_
- Do you arrange alternate Laptop for exam in case of non-availability? (Yes/No) \_\_\_\_\_
- Do you have any other details:
  - 1. Name: \_\_\_\_\_
  - 2. Address: \_\_\_\_\_
  - 3. State: \_\_\_\_\_
  - 4. Do you have any other details you would like to give? \_\_\_\_\_
- Do you wish to be Disabled? (Yes/No) \_\_\_\_\_  
If yes, facilities required as per Examination Rules: \_\_\_\_\_
- Do you wish to be Disabled? (Yes/No) please give details: \_\_\_\_\_



**ANNEXURE B**

Date of commencement: Second Half 2021 (Monthly Examination)



| Examination               | Date of commencement |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
|---------------------------|----------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
|                           | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
| B. Sc.                    | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Com.                   | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Edu.                   | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Eng.                   | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Fine Arts              | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Health Science         | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Hotel Management       | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Information Technology | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Journalism             | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Law                    | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Library Science        | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Mass Communication     | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Political Science      | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Psychology             | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Sociology              | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |
| B. Urdu                   | Sem I                | Sem II      | Sem III     | Sem IV      | Sem V       | Sem VI      | Sem VII     | Sem VIII    | Sem IX      | Sem X       |
|                           | 01 Oct 2021          | 20 Dec 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 10 Oct 2021 | 11 Oct 2021 | 10 Oct 2021 |

*Signature*

Principal

# मुंबई विद्यापीठ



संचालक परीक्षा व मूल्यमापन  
मंडळ यांचे कार्यालय, विद्यानगरी  
परिसर मुंबई विद्यापीठ,  
विद्यानगरी, सांताक्रुझ (पूर्व),  
मुंबई-४०००९८.

## परिपत्रक

DBoEE/ICC/2022-23/04

विषय : शैक्षणिक वर्ष २०२२ मध्ये होणाऱ्या प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२)  
परीक्षेबाबत.

संदर्भ : क्र. १) परिपत्रक No.DBoEE/ICC/2021-22/23 दि. २३/०२/२०२२

क्र. २) परिपत्रक No.DBoEE/ICC/2021-22/24 दि. ०४/०३/२०२२

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक / विभाग प्रमुख, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे, कल्याण व प्रिव्हेट उपपरिसरांचे समन्वयक / संचालक, महाविद्यालयांचे प्राचार्य यांना या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, मुंबई विद्यापीठाच्या उन्हाळी सत्राच्या परीक्षा, यासाठीची तयारीबाबत मुंबई विद्यापीठामार्फत वरील संदर्भांकीत परिपत्रक / मार्गदर्शक सूचनांच्या प्रकाशने परीक्षा आयोजित केल्या जाणार आहेत. तसेच परीक्षा सुरु होण्याच्या तारखांबाबत विद्यापीठाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या परिपत्रकांनुसार परीक्षांचे आयोजन केले जाणार आहे. याद्वारे विद्यापीठाच्या वयाची परीक्षा या २५ मार्च, २०२२ रोजी पासून सुरु करण्यात येणार आहेत. यापैकी सुरु होणाऱ्या परीक्षा या जाहीर केलेल्या पॅटर्ननुसार व तारखांनुसार आयोजित केल्या जाणार आहेत, अशा परीक्षांसाठी विद्यार्थ्यांना प्रतितास १५ मिनिटे अधिकचा वेळ देण्यात येईल व तीन पेपर्समध्ये दोन दिवसांचे अंतर (गॅप) ठेवण्यात येईल. तसेच विद्यार्थ्यांना प्रश्नपत्र (क्वेश्चन बँक) उपलब्ध करून देण्यात येतील.

दिनांक - मार्च - २०२२

दिनांक - २५ एप्रिल, २०२२

( डॉ. विनायक पाटील )

संचालक,

परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

या परिपत्रकाचा योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

- १) विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संबद्धित / संबद्धित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर ज. भो. महाविद्यालय महाविद्यालयांचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे व कल्याण उपपरिसरांचे समन्वयक / संचालक,
- २) सर्व उपकुलसचिव, परीक्षा विभाग, विद्यानगरी परिसर, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
- ३) सर्वोच्च सहायक : १) कुलसचिव २) प्र-कुलसचिव ३) कुलसचिव
- ४) सर्वोच्च सहायक अभियांत्रिकी, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
- ५) सर्वोच्च सहायक अभियांत्रिकी, मानव्य विज्ञान विद्याशाखा, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई





**UNIVERSITY OF MUMBAI**  
No. UG/253 of 2016-17

**CIRCULAR:-**

The Principals/Deans/Directors of the affiliated colleges and recognized Institutions of all Faculties and the Heads of all Departments concerned are hereby informed that the Rates of Remuneration to the Teaching and Non-Teaching Staff Engaged in Examination work were prescribed by Statute 483-A & Statute 483-B.

Whereas there were many request from Principal teaching and non-teaching staff of the affiliated colleges were received to revise the Rates of Remuneration as these rates are now very less and due to overall increase in dearness index will not compensate the actual re-imburement.

Therefore, in view of the above Committee of all Deans was appointed by the Hon'ble Vice-Chancellor and the committee submitted the proposal for revised rates of Remuneration to the Teaching and Non-Teaching staff Engaged in examinations work.

Subsequently, the said proposal was placed before the Management Council of the University at its meeting held on 18/11/2016 (vide item No.30) when council resolved as under:-

"Resolved that, the proposal for Revision in Examination fees and remuneration to the Faculty and Staff Engaged in Examination work to be accepted & that in accordance therewith, the Rules & Regulations to such effect as per Annexure be accepted.

**It is further resolved that, the Statute 483-A & 4 statute 83-B on the said subject be repealed."**

Therefore, the considering the above resolution and also the fact that Examinations Cycle for 2017-18 is about to start and the faculty and Non-Teaching Staff pressing hard to implement these revised rates from this cycle itself, the Hon'ble Vice-Chancellor under sub Section (7) & (8) of Section 12 has taken decision to implement the revised Rules of Remuneration to the Teaching and Non-Teaching Staff Engaged in Examination work and also to repeal the Statute 483-A & Statute 483-B with immediate effect, accordingly. The same available on the University's web site ([www.mu.ac.in](http://www.mu.ac.in))

Approved revised rates of conduct of Examination and Assessments as per enclosed Appendix (page 1 to 12)

MUMBAI - 400 032  
7<sup>th</sup> March, 2017



*(Signature)*  
(Dr.M.A.Khan)  
REGISTRAR

University of Mumbai

**Rules of Remuneration to the Teaching and Non-Teaching Staff Engaged in Examination Work**

**CONTENTS**

- Chapter – 1 - Preamble
- Chapter – 2 - Short Title, Commencement, application & definitions.
- Chapter – 3 - Rules of Remuneration to the Teaching and Non-Teaching Staff Engaged in Exam. Work
- 3.1. Remuneration for all University and College Examinations (All Faculties)
- 3.1.A) Remuneration for Conduct of Examination & other related work (Theory papers).
- 3.1.B) Remuneration for Paper Setting and other various related work of Theory papers.
- 3.1.C) Remuneration for Referee of M. Phil. / Ph.D / D. Lit / D. Sc. & other related work.
- 3.1.D) The Remuneration rates for Assessment, Moderation & Revaluations (UG & PG)
- 3.1.E) Remuneration for CAP Co-ordination work ( for University Examinations )  
Remuneration for Digital Examination Paper Delivery System ( DEPDS )
- 3.3. Travelling & Meeting Allowance for attending University Examination work.
- 3.4. The Remuneration rates for Assessment of PET Examination work.
- 3.5. Remuneration for Finalization of Results to be paid by colleges  
( For Examinations conducted by colleges on behalf of University )
- 3.6. Remuneration for Conduct of Practical Examinations - Science Faculty (UG & PG Program)
- 3.7. Remuneration for Practical Examinations in Science Faculty.
- 3.7.A) For the Subjects other than Mathematics / Statistics
- 3.7.B) For Mathematics / Statistics subjects
- 3.7.C) Remuneration for Practical Examination in Home Science in each subject where practical examination is prescribed :
- 3.8. Remuneration for Technology Faculty.( Term Work / Oral / Practical / Internal Assessments )
- 3.8.A) For Engineering courses ( F.E. to B.E. ).
- 3.8.B) For Post Graduate Engineering ( M.E. ) and M.C.A courses
- 3.8.C) For Pharmacy courses
- 3.9. Remuneration for M.E / MCA / M Pharmacy courses.
- 3.9.A) For Engineering Courses
- 3.9.B) For Master of Computer Applications
- 3.9.C) For Master of Pharmacy
- 3.10. Remuneration for Ph. D. ( Engineering / Architecture / M.C.A. / Pharmacy )
- 3.11. Remuneration for Project Term Work & Oral / Viva Voce
- 3.11.A) For Engineering / M.C.A
- 3.11.B) Bachelor of Architecture ( B. Arch )
- 3.11.C) Master of Architecture ( M. Arch )
- 3.12. Remuneration for Practical Examination / Laboratory Setup & Other Work For Engineering / Architecture / M.C.A. / Pharmacy ( UG & PG )  
Remuneration for Teaching & Non Teaching Staff engaged in University work  
( For LDCs & other special purpose committees )
- 3.14. Remuneration for Teaching & Non Teaching Staff engaged in University work  
( for PET / NET / SET, M. Phil., Ph.D. D. Sc. & D. Litt. courses )
- 3.15. Examinations Fees ( for UG & PG courses to be paid by students / examinees )
- 3.16. Examinations Fees ( for PET / NET / SET )
- 3.17. Distribution of Examinations Fees

-----x-----



**CHAPTER - 3****Revised Rates of Remuneration to the Teaching  
And Non-Teaching Staff Engaged in Examination Work****3.1 Remuneration for all University and College Examinations ( All Faculties )****A) Remuneration for Conduct of Examination & other related work (Theory papers).**

| Sr. No. | Particulars   | Quantum   | Rates / Day( Rs ) |
|---------|---|---|-------------------|
| 1       | Chief Conductor   | One per center  | 200               |
| 2       | Joint Chief Conductor   | One per center  | 150               |
| 3       | Senior Supervisor   | One per center  | 150               |
| 4       | Understudy Supervisor   | One per 10 Blocks   | 100               |
| 5       | Junior Supervisor   | One per Block   | 100               |
| 6       | Peon / Water-man  | Two per center  | 40                |
| 6       | Peon cum Bell-boy / Liftman /Hamal / Sweeper / Watchman/ Pasting / other arrangement &any other allied work assigned by Chief Conductor | Three up to 500 examinees.<br>One each for every additional group of 200 examinees. | 30                |

**B) Remuneration for Paper Setting and other various related work of Theory papers.**

| Sr. No. | Particulars                                       | Rates / Paper ( Rs.) |               |
|---------|---|----------------------|---------------|
|         |   | UG and PG            | M. Phil. &PET |
| 1       | Paper Setting                                     | 400                  | 500           |
| 2       | Translation                                       | 250                  | 300           |
| 3       | Proof Correction                                  | 100                  | 150           |
| 4       | Preparation of Model Answer and Scheme of Marking | 300                  | 400           |

**C) Remuneration for Referee of M. Phil. / Ph.D./ D. Lit./ D. Sc. &other related work.**

| Sr. No. | Particulars                               | Rates in ( Rs.) |       |                 |
|---------|---|-----------------|-------|-----------------|
|         |   | M. Phil.        | Ph.D. | D. Lit / D. Sc. |
| 1       | External Referee ( Assessment of Thesis ) | 1000            | 1500  | 2000            |
| 2       | Internal Referee ( Assessment of Thesis ) | 1000            | 1500  | 2000            |
| 3       | Chair Person ( Open Defense Viva )        | 1000            | 1500  | 2000            |
| 4       | External Referee ( Open Defense / Viva )  | 1000            | 1500  | 2000            |
| 5       | Internal Referee ( Open Defense / Viva )  | 1000            | 1500  | 2000            |



University of Mumbai

**3.2. Remuneration for Digital Examination Paper Delivery System ( DEPDS ).**  
( For University Examinations)

| Sr. No. | Particulars      | Rates               | Examination            |
|---------|------------------|---------------------|------------------------|
| 1       | Principal        | Rs.05 per examinee  | For entire examination |
| 2       | IT Co-ordinators | Rs.05 per examinee  | For entire examination |
| 3       | Peon             | Rs.02 per examinee  | For entire examination |
| 4       | Printing Charges | Rs. 50 per examinee | For entire examination |

**3.3 Travelling & Meeting Allowance for attending University Examination work.**

| Sr. No. | Particulars                                | Designated as | Rates (Rs.) |
|---------|--|---------------|-------------|
| 1       | Travelling Allowance ( Local travel )      | All Members   | 200 per day |
| 2       | Meeting Allowance ( for Examination work ) | All Members   | 250 per day |

**3.4. The Remuneration rates for Assessment of PET Examination work.**

| Sr. No. | Particulars   | Rates Rs.      |
|---------|---|----------------|
| 1       | Assessment of Theory Paper / Descriptive Answer Paper   | Rs.25 per A/b  |
| 2       | Moderation of Theory Paper / Descriptive Answer Paper   | Rs.30 per A/b  |
| 3       | Travelling Allowance ( Local Travel )   | Rs.200 per day |
| 4       | CAP Allowance will be as per theory papers ( 25 A/Bs )  | Rs.175 per day |
| 5       | Local Travel allowance will not be applicable for the University Teachers and Teachers working at such colleges, where, CAP center is allotted. |                |
| 6       | The TA/DA for outstation Examiners will be as per University rules.   |                |

**3.5. Remuneration for Finalization of Results to be paid by colleges.**  
( For Examinations conducted by colleges on behalf of University )

| Sr. No. | Honorarium / Remuneration to                | Rate  |
|---------|---|---|
| 1       | Principal / Director of college / Institute | Rs.5000 per session of Examination                                    |
| 2       | Chairman Examination Committee              | Rs.3000 per session of Examination                                    |
| 3       | Examination Committee                       | Rs.10 per Examinee per Examination ( distributed amongst themselves ) |



**3.8. Remuneration for Technology Faculty.  
( Term Work / Oral / Practical / Internal Assessments )**

A For Engineering courses( F.E. to B.E. )

| Sr. No | Title                                      | Marks | Rates / Per Student |         |
|--------|--|-------|---------------------|---------|
| 1      | Term Work – UG                             | 25    | Internal Examiner   | Rs.06/- |
|        |  | 50    | External Examiner   | Rs.10/- |
| 2      | Oral – UG                                  | 25    | Internal Examiner   | Rs.06/- |
|        |  |       | External Examiner   | Rs.06/- |
|        |  | 50    | Internal Examiner   | Rs.10/- |
|        |  |       | External Examiner   | Rs.10/- |
| 3      | Oral with Practical or Only Practical - UG | 25    | Internal Examiner   | Rs.10/- |
|        |  |       | External Examiner   | Rs.10/- |
|        |  | 50    | Internal Examiner   | Rs.20/- |
|        |  |       | External Examiner   | Rs.20/- |
| 4      | Term Test - UG (Internal Assessment)       | 20    | Internal Examiner   | Rs.04/- |

B For Post Graduate Engineering( M.E ) and M.C.A courses

|   |                         |    |                   |         |
|---|-------------------------|----|-------------------|---------|
| 1 | Term Work – PG          | 25 | Internal Examiner | Rs.15/- |
| 2 | Oral – PG               | 25 | External Examiner | Rs.20/- |
|   |                         |    | Internal Examiner | Rs.20/- |
|   |                         | 50 | External Examiner | Rs.25/- |
|   |                         |    | Internal Examiner | Rs.25/- |
| 3 | Oral + Practical ( PG ) | 25 | External Examiner | Rs.25/- |
|   |                         |    | Internal Examiner | Rs.25/- |
|   |                         | 50 | External Examiner | Rs.30/- |
|   |                         |    | Internal Examiner | Rs.30/- |

C For Pharmacy courses

| Sr. No | Title   | Marks | Rates/Per Student |        |
|--------|---|-------|-------------------|--------|
| 1      | Practical and Oral ( First, second & third year ) | 35    | Internal Examiner | Rs. 10 |
|        |   |       | External Examiner | Rs. 10 |
| 2      | Practical and Oral ( Final Year – UG )            | 35    | Internal Examiner | Rs. 14 |
|        |   |       | External Examiner | Rs. 14 |
| 3      | Practical and Orals ( PG )                        | 75    | Internal Examiner | Rs.30  |
|        |   |       | External Examiner | Rs. 30 |





**3.11. Remuneration for Project, Term Work & Oral / Viva Voce**

**A. For Engineering / M.C.A.**

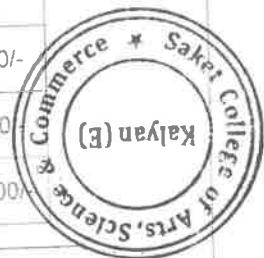
| No | Title   | Marks                       | Rates / Per Student |          |
|----|---|-----------------------------|---------------------|----------|
|    |   |                             | Particular          | Rate     |
| 1  | Project Term Work<br>(Per Student)                      | 25                          | Internal Examiner   | Rs.15/-  |
|    |   | 50                          | Internal Examiner   | Rs.20/-  |
|    |   | 100                         | Internal Examiner   | Rs.25/-  |
| 2  | Project Oral<br>(Per Project Group)                     | 25                          | External Examiner   | Rs.150/- |
|    |   |                             | Internal Examiner   | Rs.150/- |
|    |   | 50                          | External Examiner   | Rs.200/- |
|    |   |                             | Internal Examiner   | Rs.200/- |
|    |   | 100                         | External Examiner   | Rs.300/- |
|    |   |                             | Internal Examiner   | Rs.300/- |
| 3  | Seminar / Mini-<br>Project / Term Work<br>(Per student) | 50                          | Internal Examiner   | Rs. 20/- |
|    |   | 25                          | Internal Examiner   | Rs. 15/- |
| 4  | Seminar / Oral<br>Mini - Project                        | 50<br>(Per Project Group)   | External Examiner   | Rs.200/- |
|    |   |                             | Internal Examiner   | Rs.200/- |
|    |   | 25<br>( Per Seminar Group ) | External Examiner   | Rs.150/- |
|    |   |                             | Internal Examiner   | Rs.150/- |

**B. Bachelor of Architecture ( B. Arch )**

| Sr No | Title  | Remuneration (Per Student) |           |
|-------|--|----------------------------|-----------|
|       |  | Particular                 | Rate      |
| 1     | B. Arch ( Architectural Design – Viva )<br>(to be shared by two external examiners)          | External Examiner          | Rs.50/-   |
| 2     | B. Arch ( Third / Fourth Year )<br>Technical Courses - Viva                                  | External Examiner          | Rs. 25/-  |
| 3     | B. Arch ( Fourth/ Final Year )<br>Professional Practice - Viva                               | External Examiner          | Rs. 100/- |
| 4     | Final Year B. Arch. ( Design Dissertation Viva )<br>(to be shared by two external examiners) | External Examiner          | Rs.120/-  |
| 5     | Final Year B. Arch.<br>Technical Courses Viva  | External Examiner          | Rs.50/-   |

**C. Master of Architecture ( M. Arch )**

| Sr. No | Title   | Remuneration(Per Student)            |            |
|--------|---|--------------------------------------|------------|
|        |   | Particular                           | Rate       |
| 1      | M. Arch.<br>Semester IV Viva  | ( All streams )                      | Rs. 200/-  |
| 2      | M. Arch (by Research, partly by papers)<br>Semester I, II, III Viva | ( shared by two external examiners ) | Rs. 200/-  |
| 3      | M. Arch ( by Research )<br>Semester IV Viva                         | ( All streams )                      | Rs. 1000/- |



3.15. **Examinations Fees** ( for UG & PG courses to be paid by students / examinees )

| No | Examinations  | Fees( Rs.) | Particulars  |
|----|---|------------|--------------|
| 1  | Certificate Examinations ( Post SSC & HSC )   | 500        | Per Semester |
| 2  | Diploma Examinations ( Post SSC & HSC )   | 600        | Per Semester |
| 3  | Certificate Examinations ( Post Graduate )  | 700        | Per Semester |
| 4  | Diploma Examinations ( Post Graduate )  | 800        | Per Semester |
| 5  | UG Examinations – All Faculties   | 1,000      | Per Semester |
| 6  | PG Examinations – All Faculties   | 1,500      | Per Semester |
| 7  | Only in case of the Yearly pattern syllabi and wherever examinations are conducted on yearly basis instead of semester-wise examinations, the Examination fee will be applicable once in a year, on yearly basis. |            |              |

3.16. **Examinations Fees** ( for PET / NET / SET )

| No | Examinations   | Fees( Rs ) | Particulars     |
|----|--|------------|-----------------|
| 1  | Ph. D / M. Phil Entrance Test ( PET )  | Rs.2,000   | Per Examination |
| 2  | Masters Degree by Research – All Faculties ( Only by Research / Partly by Papers ) | Rs.10,000  | Per Examination |
| 3  | M. Phil. Examinations / Viva – All Faculties                                       | Rs.5,000   | Per Examination |
| 4  | Ph.D Examinations / Viva – All Faculties   | Rs 10,000  | Per Examination |
| 5  | D. Sc. & D. Lit. By Evaluations / Viva   | Rs 25 000  | Per Examination |
| 6  | Synopsis Submission Fee ( PG )   | Rs.5,000   | Per Examination |
| 7  | Synopsis Submission Fee ( M. Phil / Ph.D.)   | Rs.10,000  | Per Examination |
| 8  | Synopsis Submission Fee ( D. Sc. & D. Lit. )                                       | Rs.15,000  | Per Examination |
| 9  | Other related fees will be prescribed and circulated in due course.                |            |                 |

3.17. **Distribution of Examinations Fees**

| Sr No | Particulars  | University Share | College Share |
|-------|--|------------------|---------------|
| 1     | Examinations conducted by the University                           | 75 %             | 25 %          |
| 2     | Examinations conducted by the Colleges on behalf of the University | 25 %             | 75 %          |

( Registrar )



# University of Mumbai



**CONFIDENTIAL**  
**URGENT/BY HAND.**  
M.J. Phule Bhavan,  
Examinations Section,  
Vidyanagari Campus,  
Mumbai - 400 098.

No. EX/ICC/2022-23/ 60

परिपत्रक :-

मुंबई विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागाचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संबद्ध/विद्यार्थी संचालित मानव्यविद्या, विज्ञान व तंत्रज्ञान, आंतरशाखीय, वाणिज्य व व्यवस्थापन महाविद्यालयांचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेचे प्राध्यापक आणि संचालक यांना या परिपत्रकाद्वारे सूचित करण्यात येते की, विद्यापीठाकडून घेण्यात येत असलेल्या प्रथम सत्र ह्या दोन्ही सत्रातील सर्व परीक्षांच्या प्रश्नपत्रिका ह्या Digital Exam Paper Delivery System (DEPDS) द्वारे परीक्षा केंद्र असलेली महाविद्यालये व विद्यापीठ विभागाना ऑनलाईन पाठविण्यात येत असतात व त्यासोबत त्या दिवसाची प्रश्नपत्रिका व प्रश्नपत्रिका क्रमांक (Question Paper Code) नमुद केलेला डिकोड (Excel File) सुध्दा पाठविण्यात आलेला असतो. प्रश्नपत्रिका डाऊनलोड केल्यावर त्यावर येणारा प्रश्नपत्रिका क्रमांक (Question Paper Code) ऑफलाईन परीक्षेला बसलेल्या विद्यार्थ्यांना वाटप करत असलेल्या प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेवर अक्षणे अनिवार्य आहेत. आपणास या परिपत्रकाद्वारे असे सूचित करण्यात येते की, डाऊनलोड केलेल्या File च्या नावातील शेवटचे पाच अंक प्रश्नपत्रिका क्रमांक (QP Code) म्हणून वापरण्यात येतील. प्रश्नपत्रिका क्रमांक प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेच्या वरच्या उभ्या कोप-यामध्ये लिहावा त्यानंतर त्यांच्या प्रति काढून घ्याव्यात वितरीत कराव्यात जेणेकरून प्रत्येक विद्यार्थ्याला तो क्रमांक उत्तरपत्रिकेवर लिहणे सुलभ होईल. प्रश्नपत्रिका क्रमांक (QP Code) हा ८ अंकी आहे. परंतु उत्तरपत्रिकेवर असलेले रकाणे हे ५ अंकी आहेत. तरी शेवटचे ५ अंक ग्राह्य धरावेत.

उदाहरणार्थ :-

|   |                   |
|---|-------------------|
| डाऊनलोड केलेल्या फाईलचे नाव                 | File (Paper Code) |
| Question Paper Code                         | 00080188          |
| उत्तरपत्रिकेवर रकाण्यानुसार लिहायना QP Code | 80188             |



# University of Mumbai



—२—

प्रश्नपत्रिका तपासणे व निकाल लघणे या दृष्टीकोनातुन अंमलबजावणी करणे महत्वाचे आहे.

मुंबई - ४०००१८.

दिनांक २७/०४/२०२२



संचालक

परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

प्रति,

सर्व शैक्षणिक विभागाचे संचालक/विभाग प्रमुख/परीक्षा केंद्रप्रमुख, विद्यापीठाशी  
संबंधित/विद्यार्थी संचालित महाविद्यालयांचे प्राचार्य/परीक्षा केंद्रप्रमुख, विद्यापीठाच्या दूर व मुक्त  
अध्ययन संस्थेचे प्राध्यापक आणि संचालक

# University of Mumbai



MSS Unit, Examinations  
M.J. Phule Bhavan,  
Kalina, Santacruz (East),  
Mumbai – 400 098

**No. EX /ICC/ 2021-22 /60**

## **CIRCULAR:**

All Principals / Directors/ Heads of affiliated Colleges/ Institutions/Conducted Colleges/ University Departments are hereby informed that as per **circular no. DBoEE/ICC/2021-22/23, dated 23 February, 2022 and DBoEE/ICC/2021-22/24, dated 4 March, 2022** will be conducted from the First Half 2022 on the online / Offline mode (MCQ) / Question Paper will be delivered by DEPDS (Digital Exam Paper Delivery), for which the **Mock Drill** will be conducted between **30<sup>th</sup> March 2022 to 1<sup>st</sup> April 2022**. The notification of Mock drill for respective college will be communicated in the morning through SMS & Email. It is mandatory to perform mock drill on same day within given time.

You are also requested to use the following **Google Form Link** start from **21<sup>st</sup> March, 2022** to fill up the details for mock drill which is successfully completed throughout all the above examinations to be held in the First Half 2022. In case, if you require changing the system you have to send a request letter on email ([support@muapps.in](mailto:support@muapps.in) and [manuscripts@exam.mu.ac.in](mailto:manuscripts@exam.mu.ac.in)) with the Signature & Stamp Principals/Directors/Head of the Department.

You are requested to fill Google Form before Mock Drill.

It is mandatory all Colleges/Departments/Institutes who are conducting examinations to perform the Mock Drill First Half 2022.

### **Google Form Link :-**

<https://forms.gle/2kqVXaBEtZCi4As68>

The college should be prepared with the following requirements:

#### **I. Requirements for accessing the MCQ (Question Bank)/ Question Paper e-delivery system:**

- A separate DEPDS room should be established with all security measures.
- One PC with higher configuration and **Mandatory Microsoft Windows 10 Operating System Only.**
- UPS with at least 60 minutes of back up.
- Webcam with good configuration and clarity.
- Broadband Internet Connection.
- One data card with 4G Internet Connection or backup broadband connection.
- Two registered mobile numbers (one of the Principal and another of responsible person from the college) preferably of different service provider, email ID for receiving the password. These numbers and e-mail address submitted to the University should be in working condition. Any change should be communicated to the University immediately, well in advance. The inaccessible or not in working condition.
- CCTV camera with back up of Three months.
- Please do not change the Mobile No. of the Principal/ I.T. Co-ordinator & Email ID of the Principal and College, once given, till the examination is over. Except Change



- To maintain the Secrecy, once the Mock Drill is completed by your college, you will be binded to I.T. Act 2005.

It is mandatory for all Colleges/Departments/Institutes to perform the mock drill for First Half 2022 Examinations.

Sd/-

**(Dr. Vinod Patil)**

**Director**

Board of Examinations and Evaluations

Place : **Mumbai**  
Date : 17/03/2022

To,

All Principals of the affiliated / Conducted Colleges / The Head / Directors of University Departments / Professor-Cum-Directors, Institute of Distance Education, Assistant Registrar, University Sub-Centre at Ratnagiri & Thane Copy for Information :

- 1) All Deputy Registrar (Exam Department)/ Deputy Registrar (Finance & Accounts)
- 2) All Assistant Registrars (Exam Department /Ratnagiri & Thane Sub-Center).
- 3) Co-ordinator / A.R. (U.C.C.) for uploading the same on University website.
- 4) P.A. to Pro-Vice Chancellor, University of Mumbai.
- 5) P.A. to Registrar, University of Mumbai.
- 6) P.A. to Controller of Examinations.
- 7) P.A. to Director, BCUD, University of Mumbai.
- 8) P.A. to Finance & Accounts Officer.





# मुंबई विद्यापीठ



संचालक, परीक्षा व मुल्यांकन  
मंडळ, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई  
४०००५८

दिनांक २६/०२/२०२२

DB055/ICP/2021-22/871

प्रति  
उपकुलसचिव  
निकाल मंडळ  
परीक्षा विभाग,  
मुंबई विद्यापीठ

*(Handwritten signature)*

विद्यापीठ परीक्षा केंद्रांक मुंबई/२०२१/२०२२-२८ दिनांक १५ नोव्हेंबर, २०१७ मुंबई जून  
अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांना विद्या परीक्षेच्या ठरावानुसार नोव्हेंबर/डिसेंबर २०१८ च्या परीक्षा  
समयात सेटची संधी देण्यात आली होती.

तसेच, पडती परीक्षा जूनच्या अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांना सेंट्रल व सेपर देण्यासाठी जास्ती  
जास्त १० वर्षांच्या कालावधीत विद्या परीक्षेच्या दिनांक २३/०२/२०२१ रोजीच्या ठरावानुसार  
देण्यात आला होता तरी, असे निर्धारित आले आहे की, १० वर्षांच्या जास्त कालावधी सातत्याने  
सुद्धा महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांच्या सेंट्रलच्या परीक्षा २०१९-२० व २०२०-२१ या कालावधी  
वेळीच्या आहत आहत परीक्षा व मुल्यांकन महत्वाचे सुनिश्चित करून घेतली होती, व त्यानुसार  
परीक्षा व मुल्यांकन महत्वाचे असा विद्यार्थ्यांचे निकाल जाहीर करण्यास परवानगी दिलेली आहे  
सहा महाविद्यालयात १० वर्षांच्या जास्त कालावधीची संपूर्ण प्रमाण व नोव्हेंबर/डिसेंबर २०१८  
सेटची संधी असल्याने सुद्धा २०१९-२० व २०२०-२१ या कालावधीत परीक्षा घेतल्यावरून  
प्रवेश विद्या आसल्याने असा महाविद्यालयांना १० वर्षांच्या जास्त कालावधीत सुद्धा अभ्यासक्रमां

परीक्षा व मुल्यांकन महत्वाचे सुनिश्चित करण्यात आले जूनच्या अभ्यासक्रमांच्या १० वर्षांच्या  
पूर्वी १० वर्षांच्या अभ्यासक्रमांच्या वेळी जून २०२२ च्या सेटची संधी देण्यात येणार आहे, या का  
परीक्षा व मुल्यांकन महत्वाचे सुनिश्चित करण्यात आले आहे. परीक्षा असे महाविद्यालयात  
करण्यास व विद्यापीठ स्तरावरील परीक्षा असे विद्यापीठ स्तरावर करण्यात येणे  
निश्चित असे व विद्यापीठ स्तरावरील परीक्षा असे विद्यापीठ स्तरावर करण्यात येणे  
संबंधित कायदा संबंधित विद्यापीठाच्या अधिकाऱ्यांकडून तसेच अभ्यासक्रमांनुसार समकाल विद्यापीठ  
संबंधित प्रमाण संचालक विद्यापीठाच्या अधिकाऱ्यांकडून तसेच अभ्यासक्रमांनुसार समकाल विद्यापीठ  
स्तरावरील परीक्षा व मुल्यांकन महत्वाचे सुनिश्चित करण्यात आले आहे. परीक्षा असे महाविद्यालयात  
करण्यास व विद्यापीठ स्तरावरील परीक्षा असे विद्यापीठ स्तरावर करण्यात येणे  
निश्चित असे व विद्यापीठ स्तरावरील परीक्षा असे विद्यापीठ स्तरावर करण्यात येणे



(*Handwritten signature*)  
संचालक,  
परीक्षा व मुल्यांकन मंडळ

# University of Mumbai



(Science & Tech. - 01)  
 Summer- 2022  
 Examinations Section  
 M. J. Phule Bhavan,  
 Vidyanaigari, Kalina,  
 Mumbai- 400 098

No.Exam./Sc/FH/ST/01 of 2022

## CIRCULAR

The Deans of the various faculties, Directors/Heads of the University Departments, Principals of the affiliated colleges, Heads / Directors of the Recognised institutions, Professor-cum-Director, Institute of Distance & Open Learning (IDOL) Principals of the University conducted Colleges and the Co-ordinators / Assistant Registrars, University Sub-Centre at Ratnagiri and Thane are hereby informed that the Dates of commencement of the examinations indicated below which are to be held in the Summer 2022 are as shown against them.

They are, therefore, requested to bring this to the notice of the concerned students by displaying the same on Notice Board:-

| Sr. No | Exam Code | Examinations  | Date of Commencement |
|--------|-----------|---|----------------------|
| 1      | 1A00116   | T.Y.B. Arch. (Sem VI) (CBSGS)                                   | 01/04/2022           |
| 2      | 1P00137   | Fourth Year B. of Pharmacy (Sem VII) (Choice Base)              | 04/04/2022           |
| 3      | 1S00146   | T.Y. B.Sc.(Sem. VI )(Choice Base) (R-2018-19)                   | 21/04/2022           |
| 4      | 1S00156   | B.Sc. (Computer Science) (Sem. VI) (Choice Base)                | 26/04/2022           |
| 5      | 1S00166   | B.Sc. (Biotechnology) (Sem. VI) (Choice Base)                   | 26/04/2022           |
| 6      | 1S00176   | B.Sc. (Human Science) (Sem. VI) (Choice Base)                   | 26/04/2022           |
| 7      | 1S00256   | B.Sc. (I.T) (Sem. VI) (Choice Base) (R-2018-19)                 | 26/04/2022           |
| 8      | 1S00616   | B.Sc. (Maritime Hospitality Studies)(Sem. VI)(CBSGS)            | 26/04/2022           |
| 9      | 1S00516   | B.Sc. In Aeronatics (Avionics & Mechanical )(Sem. VI)(CBSGS)    | 26/04/2022           |
| 10     | 1S00426   | B.Sc. (Hospitality Studies)( Sem. VI) (Choice Base) (R-2018-19) | 26/04/2022           |
| 11     | 1S00726   | T.Y. B.Sc. (Aviation) (Sem. VI)(CBSGS) (75:25)                  | 26/04/2022           |
| 12     | 1S00916   | T. Y. B.Sc. (Nautical Sciences )(Sem. VI)(CBSGS)                | 26/04/2022           |
| 13     | 1P00138   | Fourth Year B. of Pharmacy (Sem VIII) (Choice Base)             | 02/05/2022           |
| 14     | 1P00134   | S.Y. B. of Pharmacy (Sem IV)(Choice Base)                       | 02/05/2022           |
| 15     | 1S00326   | B.Sc. (Home Science ) (Sem.VI) (Choice Base)                    | 04/05/2022           |
| 16     | 1S01816   | T.Y.B.Voc. in Green House Management (Sem. VI)                  | 04/05/2022           |
| 17     | 1S01916   | T.Y.B.Voc. in Medical Lab Technology(Sem. VI)                   | 04/05/2022           |
| 18     | 1S02016   | T.Y.B.Voc. in Pharma Analytical Science (Sem. VI)               | 04/05/2022           |



# University of Mumbai

(Comm. & Mgmt.- 01)

**Summer -2022**

Examinations Section

M. J. Phule Bhavan,

Vidyanagari, Kalina,

Mumbai- 400 098



**No.Exam./Sc./FH/CM/01 of 2022**

## CIRCULAR

The Deans of the various faculties, Directors/Heads of the University Departments, Principals of the affiliated colleges, Heads/Directors of the Recognised institutions, Professor-cum-Director, Institute of Distance & Open Learning (IDOL) Principals of the University conducted Colleges and the Co-ordinators/Assistant Registrars, University Sub-Centre at Ratnagiri and Thane are hereby informed that the **Date of commencement** of the examinations indicated below which are to be held in the **Summer 2022** are as shown against them.

They are, therefore, requested to bring this to the notice of the concerned students by displaying the same on Notice Board:-

| Sr. No. | Exam Code | Examinations   | Date of Commencement |
|---------|-----------|--|----------------------|
| 1       | 2C00146   | T.Y.B.Com. (Sem- VI) (Choice Based)                                | 19/04/2022           |
| 2       | 2C00256   | B.Com. (Financial Markets ) (Sem- VI)(Choice Based) (R-2018-19)    | 04/05/2022           |
| 3       | 2C00346   | B.Com. (Banking & Insurance )(Sem- VI)(Choice Based) (R-2018-19)   | 04/05/2022           |
| 4       | 2C00456   | B.Com. (Accounting & Finance) (Sem- VI) (Choice Based) (R-2018-19) | 04/05/2022           |
| 5       | 2C00826   | B.Com. (Investment Management) (Sem. VI) (Choice Based)(R-2018)    | 04/05/2022           |
| 6       | 2C00926   | B.Com. (Financial Management) (Sem. VI) (Choice Based) (R-2018)    | 04/05/2022           |
| 7       | 2C01026   | B.Com. (Transport Management) (Sem. VI) (Choice Based) (R-2018)    | 04/05/2022           |
| 8       | 2C01116   | B.Com./B.M.S. ( Env. Mgmt & Eco )(Sem- VI)(Choice Based)(R-2018)   | 04/05/2022           |
| 9       | 2M00156   | B.M.S. (Sem VI) (Choice Based) (R-2018-19)                         | 04/05/2022           |
| 10      | 2M01110   | BMS/MBA (5 Yr. Integrated Course) (Sem X)                          | 04/05/2022           |

Mumbai- 400 098

2nd March, 2022

(Dr. Vinod P. Patil)

Director

Board of Examinations & Evaluation



# University of Mumbai

Tel Nos.: 2654 3396



Unfair Means Inquiry Unit,  
Examinations Section,  
M.J. Phule Bhavan,  
Vidyanagari, Kalina,  
Santacruz (E), Mumbai- 400 098

No. Exam./UM/ 326 of 2022

## CIRCULAR:-

The Directors/Heads of the Various Departments of the University, Principals/Directors of Affiliated/Conducted Colleges and the Heads of the recognized Institutions are hereby informed that, the University is in the process of pre examination work for the examinations to be held in the First/Second half of the year 2022. The appointments of the members of the Vigilance Squad will be made in due course.

They are, therefore, requested to recommend the names of at least 3(three) such Assistant/Associate Professors (Permanent) having experience of more than 05 years working in their degree college and those who will be available to work on the Vigilance Squad.

They are further requested to take a note of the following points while recommending the name/s of professors to be appointed as squad members:-

1. It is compulsory to send the names of three professors for the said purpose by the college.
2. The Squad Duty is compulsory and appointee will not be relieved under any circumstances.
3. Those professors who are likely to be appointed as paper setters, moderators and examiners for the University Examinations, their names should not be recommended & they be kept free for the purpose of assessment.
4. The names of the Principals, //c. Principals be not recommended for appointment as a member on the Vigilance Squad.
5. The professors recommended should be physically fit to perform the Vigilance Squad duties.
6. The professors once appointed for the examinations of First Half of the 2022 can also be continued to work on Vigilance Squad for the examinations of Second Half of 2022
7. The Heads of the University Departments shall send the names of their professors for the said purpose.
8. The Colleges/Departments/Institutions which fails to furnish the names of the professors of their colleges/ Departments/Institutions the examination section will appoint the professors on the Squad from their colleges/ Departments/Institutions.
9. As per the Maharashtra Public Universities Act 2016 48(4) & 48(5) it shall be obligatory on every professor of the University, affiliated, conducted colleges and recognized institutions to render necessary assistance and service in respect of examinations of the University.

NOTE: - To furnish the above information kindly go to the following Link:

<https://appointment.mu.ac.in/> followed by Menu bar - Select squad

Mumbai- 400 098  
Date: 07<sup>th</sup> March, 2022



(Dr. Vinod Patil)  
Director,

Board of Examinations & Evaluation



# मुंबई विद्यापीठ



संचालक, परीक्षा व  
मुल्यमापन मंडळ, मुंबई  
विद्यापीठ, मुंबई ४०००९८

## परिपत्रक

No. DBoEE / ICC / 2021-22 / 24

विषय : शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२)  
सत्र ६ (Choice Based) पदवी परीक्षा व इतर परीक्षांच्या आयोजनाबाबत.

संदर्भ : परीपत्रक No. DBoEE / ICC / 2021-22 / 23 दिनांक : २३/०२/२०२२

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे, कल्याण व सिंधुदुर्ग उपपरिसरांचे समन्वयक/ संचालक, यांना या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) परीक्षेच्या आयोजना संदर्भात परीक्षा व मुल्यमापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार उपरोक्त संदर्भाकित परिपत्रकान्वये कळविण्यात आले होते. तथापी, सत्र ६ (Choice Based) पदवी कला वाणिज्य विज्ञान व स्वयं अर्थसहाय्यीत (Self Financing) ह्या परीक्षेच्या आयोजनासांदर्भात खालील प्रमाणे कार्यवाही करावी.

- 1) शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) पदवी सत्र ६ (Choice Based) कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयं अर्थसहाय्यीत (Self Financing) अभ्यासक्रमांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा (Practical Exam) महाविद्यालयीन स्तरावर ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात.
- 2) शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) पदवी सत्र ६ (Choice Based) कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयं अर्थसहाय्यीत (Self Financing) अभ्यासक्रमांच्या थेअरी परीक्षा (Theory Exam) महाविद्यालयीन स्तरावर ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात.
- 3) पदवी कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयं अर्थसहाय्यीत (Self Financing) अभ्यासक्रमांच्या सत्र २ (नियमित व बॅकलॉग) परीक्षा ह्या महाविद्यालयाने आपल्या स्तरावर वेळापत्रक तयार करून ऑफलाईन पद्धतीने घ्याव्यात व यासाठी ५०% बहुपर्यायी प्रश्न (MCQ Type) व ५०% वर्णनात्मक प्रश्न (Descriptive Type) देण्यात यावेत.



# मुंबई विद्यापीठ



संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन  
मंडळ, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई  
४०००९८

## परिपत्रक

No. DBoEE/ICC/2021-22/23

विषय :शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२)  
परीक्षेच्या आयोजनाबाबत.....

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे, कल्याण व सिंधुदुर्ग उपपरिसरांचे समन्वयक/ संचालक, यांना या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) परीक्षेच्या आयोजन संदर्भात परीक्षा व मुल्यमापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबधीतांनी परीक्षेच्या आयोजना बाबत खालील प्रमाणे कार्यवाही करावी.

- 1) शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) परीक्षेच्या पदवी, पदव्युत्तर व पदविका या परीक्षांसाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज सादर करतील त्याच विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेण्यात यावी.
- 2) महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करावी (उदा. मोबाईल नंबर, ईमेल, PRN क्रमांक, ऑनलाईन परीक्षेबाबत लागणारी साधन सामग्री जसे लॅपटॉप, संगणक, स्मार्ट फोन, इंटरनेट, व विद्यार्थी सद्यपरिस्थीत कुठे आहे इत्यादी). या परिपत्रका सोबत वरील संदर्भातील मार्गदर्शक नमुना जोडला आहे (Annexure-A) तरी महाविद्यालयांनी आवश्यकतेनुसार या नमुन्यात योग्य तो बदल करून विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करण्यासाठी त्वरीत पाठवावा.
- 3) परीक्षेच्या सुयोग्य आयोजनासाठी विद्यापीठाने सर्व विद्याशाखांच्या महाविद्यालयांचे (College Cluster) तयार केलेले आहेत व प्रत्येक क्लस्टर मधील एका महाविद्यालयास लीड महाविद्यालय म्हणून विद्यापीठाने परीक्षेच्या नियोजनाची निश्चित केलेली जबाबदारी पार पाडावयाची आहे.
- 4) विद्यापीठामार्फत घेण्यात येणा-या परीक्षांसाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज भरतील त्यांना आसन क्रमांक (Seat Number) देण्यात येतील त्याचा वापर परीक्षा घेण्यासाठी महाविद्यालयांनी करावा.
- 5) महाविद्यालयांना परीक्षा घेण्यासाठी जे विविध अहवाल (Report) आवश्यक असतात ते MKCL पोर्टलवर उपलब्ध करून देण्यात येतील, तसेच काही परीक्षांचे अहवाल (Report) पारंपारीक पद्धतीने महाविद्यालयांना पाठविण्यात येतील.



- 14) अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र पदवी/पदव्युत्तर व एमसीए (नियमित व बॅकलॉग) सर्व परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील व परीक्षांसाठी परीक्षा विभागाकडून स्वतंत्र वेळापत्रक जाहिर करण्यात येईल व प्रश्नसंच पाठविण्यात येतील. अभियांत्रिकी, MCA, Pharmacy या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा ह्या ६० गुणांची वर्णनात्मक २० गुणांची बहुपर्यायी या पद्धतीने घेण्यात येतील. परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून/महाविद्यालयात प्रचलित पद्धतीने करण्यात येईल.
- 15) विधी शाखेच्या सर्व परीक्षा नियमित व बॅकलॉग ह्या ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील विधी शाखेच्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ३० गुणांची बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ३० गुणांची वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी एकुण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात येईल. परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून/महाविद्यालयात प्रचलित पद्धतीने करण्यात येईल.
- 16) शिक्षणशास्त्र पदवी परीक्षा सत्र-२ व सत्र-४ परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील तर सत्र-१ व सत्र-३ बॅकलॉग ह्या परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील, सदर परीक्षा ह्या ५० टक्के बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ५० टक्के वर्णनात्मक (Descriptive Type Exam) या पद्धतीने घेण्यात येतील. ऑफलाईन परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून करण्यात येईल. ऑनलाईन पद्धतीने घेतलेल्या परीक्षांचे क्लस्टर पद्धीमध्ये मुल्यमापन करून परीक्षेचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 17) आंतरविद्या शाखेच्या पदवी परीक्षा ५० टक्के बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ५० टक्के वर्णनात्मक (Descriptive Type Exam) या पद्धतीने घेण्यात याव्यात. उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन विद्यापीठ/महाविद्यालय यात प्रचलित पद्धतीनुसार करण्यात यावेत. महाविद्यालयांकडून मुल्यमापन करण्यात आलेल्या परीक्षांचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 18) विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे विभाग प्रमुख /संचालक यांनी आपल्या स्तरावर परीक्षेचे नियोजन करतांना परीक्षेचे वेळापत्रक विद्यापीठाने जाहिर केलेल्या कालावधी नुसार स्वतंत्ररीत्या तयार करावे व परीक्षा ह्या ऑफलाईन पद्धतीने घेवून उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन करून विद्यापीठाच्या ऑनलाईन प्रणालीमध्ये गुणांची नोंदी कराव्यात.
- 19) वर नमुद अभ्यासक्रमां व्यतिरीक्त नियमित व जून्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा ह्या महाविद्यालयीन स्तरावर लीड महाविद्यालयांच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयांमार्फत घेण्यात याव्यात.
- 20) प्रात्यक्षिक/प्रकल्प/मौखिक परीक्षा ह्या वर दिलेल्या सुचनेप्रमाणे त्या त्या परीक्षेनुसार ऑनलाईन/ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात.
- 21) Practical, Project, Viva-Voce परीक्षा प्रत्येक महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या सहाय्याने ऑफलाईन/ऑनलाईन पद्धतीने दिनांक २१ मार्च, २०२२ पासून घेण्यात याव्यात. मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी प्रश्नसंच तयार करण्यात यावेत. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेतील उपस्थिती बाबत नोंदी ठेवण्यात याव्यात. सदर परीक्षांचे गुण हे MKCL पोर्टलवर किंवा विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर परीक्षेनुसार त्वरीत अपलोड करण्यात यावेत.





- 31) महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना काही शंका/समस्या असल्यास त्यांनी संबंधित क्लस्टरच्या लीड महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांशी संपर्क साधून त्यांना याबाबत कळवावे व लीड महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी विद्यापीठाचे संचालक, परिक्षा व मुल्यमापन मंडळ / क्लस्टर निहाय संबंधित विद्याशाखांचे अधिष्ठाता/सहयोगी अधिष्ठाता यांच्याशी संपर्क साधून सदर शंका/समस्यांचे निरसन करावे.

वरील सर्व बाबींचे काटेकोरपणे पालन करून विद्यापीठाच्या परीक्षा सुरळीत व वेळेत पार पडतील याबाबत सर्व प्राचार्यांनी दक्षता बाळगावी.

*Vinod*

ठिकाण : मुंबई  
दिनांक : २३/०२/२०२२

(डॉ. विनोद पाटील)  
संचालक  
परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ

प्रत माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी :

- १) विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे, कल्याण व सिंधुदुर्ग उपपरिसरांचे समन्वयक/ संचालक.
- २) सर्व उपकुलसचिव, परीक्षा विभाग, विद्यानगरी परिसर, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
- ३) स्वीय सहाय्यक : १) कुलगुरु २) प्र-कुलगुरु ३) कुलसचिव
- ४) स्वीय सहाय्यक अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
- ५) स्वीय सहाय्यक अधिष्ठाता, मानव्य विज्ञान विद्याशाखा, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई



# University of Mumbai

(Comm. & Mgmt.- 01)

**Summer -2022**

Examinations Section

M. J. Phule Bhavan,

Vidyanagari, Kalina,

Mumbai- 400 098



**No.Exam./Sc./FH/CM/01 of 2022**

## **CIRCULAR**

The Deans of the various faculties, Directors/Heads of the University Departments, Principals of the affiliated colleges, Heads/Directors of the Recognised institutions, Professor-cum-Director, Institute of Distance & Open Learning (IDOL) Principals of the University conducted Colleges and the Co-ordinators/Assistant Registrars, University Sub-Centre at Ratnagiri and Thane are hereby informed that the **Date of commencement** of the examinations indicated below which are to be held in the **Summer 2022** are as shown against them.

They are, therefore, requested to bring this to the notice of the concerned students by displaying the same on Notice Board:-

| Sr. No. | Exam Code | Examinations   | Date of Commencement |
|---------|-----------|--|----------------------|
| 1       | 2C00146   | T.Y.B.Com. (Sem- VI) (Choice Based)                                | 19/04/2022           |
| 2       | 2C00256   | B.Com. (Financial Markets ) (Sem- VI)(Choice Based) (R-2018-19)    | 04/05/2022           |
| 3       | 2C00346   | B.Com. (Banking & Insurance )(Sem- VI)(Choice Based) (R-2018-19)   | 04/05/2022           |
| 4       | 2C00456   | B.Com. (Accounting & Finance) (Sem- VI) (Choice Based) (R-2018-19) | 04/05/2022           |
| 5       | 2C00826   | B.Com. (Investment Management) (Sem. VI) (Choice Based)(R-2018)    | 04/05/2022           |
| 6       | 2C00926   | B.Com. (Financial Management) (Sem. VI) (Choice Based) (R-2018)    | 04/05/2022           |
| 7       | 2C01026   | B.Com. (Transport Management) (Sem. VI) (Choice Based) (R-2018)    | 04/05/2022           |
| 8       | 2C01116   | B.Com./B.M.S. ( Env. Mgmt & Eco )(Sem- VI)(Choice Based)(R-2018)   | 04/05/2022           |
| 9       | 2M00156   | B.M.S. (Sem VI) (Choice Based) (R-2018-19)                         | 04/05/2022           |
| 10      | 2M01110   | BMS/MBA (5 Yr. Integrated Course) (Sem X)                          | 04/05/2022           |

Mumbai- 400 098

2nd March, 2022

(Dr. Vinod P. Patil)

Director

Board of Examinations & Evaluation



# University of Mumbai



(Science & Tech. - 01)  
 Summer- 2022  
 Examinations Section  
 M. J. Phule Bhavan,  
 Vidyanagari, Kalina,  
 Mumbai- 400 098

No.Exam./Sc/FH/ST/01 of 2022

## CIRCULAR

The Deans of the various faculties, Directors/Heads of the University Departments, Principals of the affiliated colleges, Heads / Directors of the Recognised institutions, Professor - cum- Director, Institute of Distance & Open Learning (IDOL.) Principals of the University conducted Colleges and the Co-ordinators / Assistant Registrars, University Sub-Centre at Ratnagiri and Thane are hereby informed that the Dates of commencement of the examinations indicated below which are to be held in the Summer 2022 are as shown against them.

They are, therefore, requested to bring this to the notice of the concerned students by displaying the same on Notice Board:-

| Sr. No | Exam Code | Examinations  | Date of Commencement |
|--------|-----------|---|----------------------|
| 1      | 1A00116   | T.Y.B. Arch. (Sem VI) (CBSGS)                                   | 01/04/2022           |
| 2      | 1P00137   | Fourth Year B. of Pharmacy (Sem VII) (Choice Base)              | 04/04/2022           |
| 3      | 1S00146   | T.Y. B.Sc.(Sem. VI )(Choice Base) (R-2018-19)                   | 21/04/2022           |
| 4      | 1S00156   | B.Sc. (Computer Science) (Sem. VI) (Choice Base)                | 26/04/2022           |
| 5      | 1S00166   | B.Sc. (Biotechnology) (Sem. VI) (Choice Base)                   | 26/04/2022           |
| 6      | 1S00176   | B.Sc. (Human Science) (Sem. VI) (Choice Base)                   | 26/04/2022           |
| 7      | 1S00256   | B.Sc. (I.T) (Sem. VI) (Choice Base) (R-2018-19)                 | 26/04/2022           |
| 8      | 1S00616   | B.Sc. (Maritime Hospitality Studies)(Sem. VI)(CBSGS)            | 26/04/2022           |
| 9      | 1S00516   | B.Sc. In Aeronatics (Avionics & Mechanical )(Sem. VI)(CBSGS)    | 26/04/2022           |
| 10     | 1S00426   | B.Sc. (Hospitality Studies)( Sem. VI) (Choice Base) (R-2018-19) | 26/04/2022           |
| 11     | 1S00726   | T.Y. B.Sc. (Aviation) (Sem. VI)(CBSGS) (75:25)                  | 26/04/2022           |
| 12     | 1S00916   | T. Y. B.Sc. (Nautical Sciences )(Sem. VI)(CBSGS)                | 26/04/2022           |
| 13     | 1P00138   | Fourth Year B. of Pharmacy (Sem VIII) (Choice Base)             | 02/05/2022           |
| 14     | 1P00134   | S.Y. B. of Pharmacy (Sem IV)(Choice Base)                       | 02/05/2022           |
| 15     | 1S00326   | B.Sc. (Home Science ) (Sem.VI) (Choice Base)                    | 04/05/2022           |
| 16     | 1S01816   | T.Y.B.Voc. in Green House Management (Sem. VI)                  | 04/05/2022           |
| 17     | 1S01916   | T.Y.B.Voc. in Medical Lab Technology(Sem. VI)                   | 04/05/2022           |
| 18     | 1S02016   | T.Y.B.Voc. in Pharma Analytical Science (Sem. VI)               | 04/05/2022           |



# मुंबई विद्यापीठ



संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन  
मंडळ, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई  
४०००९८

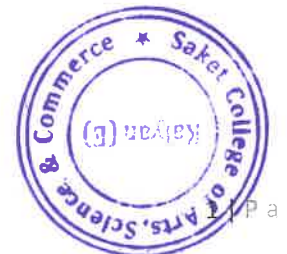
## परिपत्रक

No. DBoEE/ICC/2021-22/23

**विषय :शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२)  
परीक्षेच्या आयोजनाबाबत.....**

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे, कल्याण व सिंधुदुर्ग उपपरिसरांचे समन्वयक/ संचालक, यांना या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) परीक्षेच्या आयोजन संदर्भात परीक्षा व मुल्यमापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांनी परीक्षेच्या आयोजना बाबत खालील प्रमाणे कार्यवाही करावी.

- 1) शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) परीक्षेच्या पदवी, पदव्युत्तर व पदविका या परीक्षांसाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज सादर करतील त्याच विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेण्यात यावी.
- 2) महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करावी (उदा. मोबाईल नंबर, ईमेल, PRN क्रमांक, ऑनलाईन परीक्षेबाबत लागणारी साधन सामग्री जसे लॅपटॉप, संगणक, स्मार्ट फोन, इंटरनेट, व विद्यार्थी सद्यपरिस्थीत कुठे आहे इत्यादी). या परिपत्रका सोबत वरील संदर्भातील मार्गदर्शक नमुना जोडला आहे (Annexure-A) तरी महाविद्यालयांनी आवश्यकतेनुसार या नमुन्यात योग्य तो बदल करून विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करण्यासाठी त्वरीत पाठवावा.
- 3) परीक्षेच्या सुयोग्य आयोजनासाठी विद्यापीठाने सर्व विद्याशाखांच्या महाविद्यालयांचे (College Cluster) तयार केलेले आहेत व प्रत्येक क्लस्टर मधील एका महाविद्यालयास लीड महाविद्यालय म्हणून विद्यापीठाने परीक्षेच्या नियोजनाची निश्चित केलेली जबाबदारी पार पाडावयाची आहे.
- 4) विद्यापीठामार्फत घेण्यात येणा-या परीक्षांसाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज भरतील त्यांना आसन क्रमांक (Seat Number) देण्यात येतील त्याचा वापर परीक्षा घेण्यासाठी महाविद्यालयांनी करावा.
- 5) महाविद्यालयांना परीक्षा घेण्यासाठी जे विविध अहवाल (Report) आवश्यक असतात ते MKCL पोर्टलवर उपलब्ध करून देण्यात येतील, तसेच काही परीक्षांचे अहवाल (Report) पारंपारीक पद्धतीने महाविद्यालयांना पाठविण्यात येतील.



- 6) ज्या अभ्यासक्रमांना अंतर्गत परीक्षा (Internal Exams / Term work) आहेत त्या अभ्यासक्रमांच्या गुणांच्या नोंदी महाविद्यालयांनी ऑनलाईन दिनांक ११ एप्रिल, २०२२ च्या आत सदर गुणांच्या नोंदी कराव्यात.
- 7) अंतिम सत्रात प्रविष्ट असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या Lower Exam चे निकाल ऑनलाईन पद्धतीने अपलोड करण्याविषयी कळविण्यात आले होते, परंतु त्यात ज्या महाविद्यालयांनी नोंदी पूर्ण केलेल्या नसतील त्यांनी त्या त्वरीत पूर्ण कराव्यात.
- 8) ऑनलाईन थेअरी परीक्षेचे वेळापत्रक हे लीड महाविद्यालयाने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांशी चर्चा करून साधारणतः क्लस्टर मधील सर्व महाविद्यालयांच्या परीक्षा ह्या एकाच वेळी घेण्यात येतील अशा पद्धतीने वेळापत्रक तयार करावे व सर्व महाविद्यालयांनी हे वेळापत्रक विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.
- 9) पारंपारीक पदवी (कला, वाणिज्य विज्ञान व स्वयं अर्थसहाय्यीत) अभ्यासक्रमातील सत्र-६ (Choice Based) नियमित व बॅकलॉग परीक्षांबाबत स्वतंत्र परीपत्रक निर्गमित करण्यात येईल.

उर्वरीत ऑनलाईन थेअरी परीक्षेचे वेळापत्रक तयार करतांना:

पारंपारीक (कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयं अर्थसहाय्यीत) पदवी परीक्षा

सत्र-१, सत्र-३ व सत्र-५ (बॅकलॉग) ह्या परीक्षा दिनांक २५ मार्च, २०२२ पासून सुरू कराव्यात, व सत्र-४ (नियमित व बॅकलॉग) ह्या परीक्षा दिनांक ४ एप्रिल, २०२२ पासून सुरू कराव्यात.

सत्र-२ (नियमित व बॅकलॉग) ह्या परीक्षा ह्या ऑफलाईन पद्धतीने दिनांक ११ मे, २०२२ पासून सुरू कराव्यात.

- 10) पारंपरिक (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा सत्र-१ व सत्र-३ (बॅकलॉग) ह्या परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने क्लस्टर मार्फत घेण्यात याव्यात. ह्या परीक्षा दिनांक २ मे, २०२२ पासून घेण्यात याव्यात व परीक्षेचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 11) पारंपारीक (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा सत्र-२ व सत्र-४ (नियमित व बॅकलॉग) यासाठी विद्यापीठाकडून वेळापत्रक जाहिर करण्यात येईल व प्रश्नसंच पाठविण्यात येतील. सदरच्या परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील व परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून करण्यात येईल.
- 12) पारंपारीक (कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयंम अर्थसहाय्यीत) पदवी व पदव्युत्तर परीक्षांच्या जुन्या अभ्यासक्रमांच्या (Choice Based Syllabus वगळून) परीक्षा ह्या महाविद्यालयांनी क्लस्टर मध्ये ऑनलाईन पद्धतीने घ्याव्यात व परीक्षेचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 13) पारंपारीक (कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयंम अर्थसहाय्यीत) पदवी व पदव्युत्तर परीक्षेतील ज्या परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने घ्यावयाच्या आहेत त्यासाठी ५० गुणांची बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) घेण्यात यावी.



- 14) अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र पदवी/पदव्युत्तर व एमसीए (नियमित व बॅकलॉग) सर्व परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील व परीक्षांसाठी परीक्षा विभागाकडून स्वतंत्र वेळापत्रक जाहिर करण्यात येईल व प्रश्नसंच पाठविण्यात येतील. अभियांत्रिकी, MCA, Pharmacy या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा ह्या ६० गुणांची वर्णनात्मक २० गुणांची बहुपर्यायी या पद्धतीने घेण्यात येतील. परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून/महाविद्यालयात प्रचलित पद्धतीने करण्यात येईल.
- 15) विधी शाखेच्या सर्व परीक्षा नियमित व बॅकलॉग ह्या ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील विधी शाखेच्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ३० गुणांची बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ३० गुणांची वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी एकूण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात येईल. परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून/महाविद्यालयात प्रचलित पद्धतीने करण्यात येईल.
- 16) शिक्षणशास्त्र पदवी परीक्षा सत्र-२ व सत्र-४ परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील तर सत्र-१ व सत्र-३ बॅकलॉग ह्या परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील, सदर परीक्षा ह्या ५० टक्के बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ५० टक्के वर्णनात्मक (Descriptive Type Exam) या पद्धतीने घेण्यात येतील. ऑफलाईन परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून करण्यात येईल. ऑनलाईन पद्धतीने घेतलेल्या परीक्षांचे क्लस्टर पद्धीमध्ये मुल्यमापन करून परीक्षेचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 17) आंतरविद्या शाखेच्या पदवी परीक्षा ५० टक्के बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ५० टक्के वर्णनात्मक (Descriptive Type Exam) या पद्धतीने घेण्यात याव्यात. उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन विद्यापीठ/महाविद्यालय यात प्रचलित पद्धतीनुसार करण्यात यावेत. महाविद्यालयांकडून मुल्यमापन करण्यात आलेल्या परीक्षांचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 18) विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे विभाग प्रमुख /संचालक यांनी आपल्या स्तरावर परीक्षेचे नियोजन करतांना परीक्षेचे वेळापत्रक विद्यापीठाने जाहिर केलेल्या कालावधी नुसार स्वतंत्ररीत्या तयार करावे व परीक्षा ह्या ऑफलाईन पद्धतीने घेवून उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन करून विद्यापीठाच्या ऑनलाईन प्रणालीमध्ये गुणांची नोंदी कराव्यात.
- 19) वर नमुद अभ्यासक्रमां व्यतिरीक्त नियमित व जून्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा ह्या महाविद्यालयीन स्तरावर लीड महाविद्यालयांच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयांमार्फत घेण्यात याव्यात.
- 20) प्रात्यक्षिक/प्रकल्प/मौखिक परीक्षा ह्या वर दिलेल्या सुचनेप्रमाणे त्या त्या परीक्षेनुसार ऑनलाईन/ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात.
- 21) Practical, Project, Viva-Voce परीक्षा प्रत्येक महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या सहाय्याने ऑफलाईन/ऑनलाईन पद्धतीने दिनांक २१ मार्च, २०२२ पासून घेण्यात याव्यात. मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी प्रश्नसंच तयार करण्यात यावेत. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेतील उपस्थिती बाबत नोंदी ठेवण्यात याव्यात. सदर परीक्षांचे गुण हे MKCL पोर्टलवर किंवा विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर परीक्षेनुसार त्वरीत अपलोड करण्यात यावेत.





- 22) लीड महाविद्यालयांनी, ऑनलाईन परीक्षेसाठी आवश्यकतेनुसार विद्यापीठाचे अधिष्ठाता, सहयोगी अधिष्ठाता व अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष यांच्या मार्गदर्शनाखाली, आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या सहाय्याने प्रत्येक विषयांसाठी (मराठी/इंग्रजी, आवश्यक त्या माध्यमानुसार) स्वतंत्र Question Bank तयार करण्यात यावी, जेणेकरून तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने अनेक वेगवेगळे प्रश्नपत्रिकेचे संच (Multiple Question Paper Sets) परीक्षेसाठी उपलब्ध होतील. Question Bank तयार करतांना अभ्यासक्रमातील सर्व युनिट्स/पाठ/प्रकरणे यांना योग्य ते weightage देण्यात यावे. बहूपर्यायी प्रश्न तयार करतांना विविध काठिण्य पातळीचा (Difficulty level - Easy, Average, Middle and Higher) विचार करण्यात यावा. अधिक माहितीसाठी विद्यापीठ परीपत्रक क्रमांक Exam/DBOEE/ICC/2020-21-4, दिनांक १३/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.
- 23) प्रत्येक महाविद्यालयाने आपल्या स्तरावर ऑनलाईन परीक्षा घेण्यासाठीची तांत्रिक सुविधा निर्माण करावी व अनुभवासाठी विद्यार्थ्यांची सराव परीक्षा घ्यावी. तसेच ऑफलाईन परीक्षा ह्या आपल्या महाविद्यालयात घेण्यात याव्यात.
- 24) दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी नियमानुसार थेअरी परीक्षेसाठी आवश्यक त्या सुविधा देण्यात याव्यात (उदा. २० मिनिटे जास्तीचा वेळ देणे, लेखनिकाची मान्यता देणे इत्यादी)
- 25) ऑनलाईन पद्धतीने प्रत्येक विषयाची थेअरी परीक्षा झाल्यानंतर लगेच मुल्यमापन प्रक्रिया करून विद्यार्थ्यांचे गुण तयार करावेत. थेअरी परीक्षेचे मुल्यमापन संबंधित विषयाच्या Maximum (60,75,80,100 इत्यादी) गुणांनुसार रुपांतर करून विषयास Gracing Marks देऊन दोन दिवसांच्या आत विद्यापीठाच्या ऑनलाईन सिस्टीम मध्ये अपलोड करावेत.
- 26) लीड महाविद्यालयांनी आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातून एक समिती तयार करावी व त्या समितीने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांच्या ऑनलाईन परीक्षेच्या प्रत्येक विषयांच्या Gracing Marks बाबत आवश्यकतेनुसार निर्णय घेवून कार्यवाही करावी यासाठी परीपत्रक क्रमांक Exam/DBOEE/ICC/2020-21/12, दिनांक २५/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.
- 27) जे विद्यार्थी काही तांत्रिक कारणास्तव ऑनलाईन थेअरी परीक्षा देऊ शकले नाहीत त्यांना पुन्हा संधी देण्याविषयी लीड महाविद्यालयांमार्फत एकत्रित निर्णय घेऊन अश्या विद्यार्थ्यांना परीक्षेची संधी उपलब्ध करून द्यावी.
- 28) ज्या थेअरी परीक्षा बहूपर्यायी प्रश्नांच्या स्वरूपात घेण्यात येत असल्यामुळे यात विद्यार्थ्यांना निकाल जाहिर झाल्यानंतर पुनर्मुल्यांकनाची (Revaluation) सुविधा देता येणार नाही. परंतु वर्णनात्मक (Descriptive) प्रश्न असल्यास त्या प्रश्नांचे पुनर्मुल्यांकन (Revaluation) करता येईल.
- 29) परीक्षा घेण्यासाठी स्थानिक प्रशासनाची मदत आवश्यक असल्यास संबंधित जिल्हाधिकारी, तहसिलदार, पोलीस विभाग व विद्युत विभाग यांच्याशी संपर्क साधून आवश्यक त्या उपाय योजना करून घ्याव्यात.
- 30) विद्यार्थ्यांना परीक्षेच्या काळात समुपदेशन मिळावे, त्यांना येणाऱ्या संभाव्य अडचणी व शंकाचे निरसन व्हावे तसेच परिक्षेचा अभ्यासक्रम, नमुना प्रश्नपत्रिका आणि नवीन पद्धतीने घेण्यात येणाऱ्या परीक्षांबाबत स्वयंस्पष्ट माहिती मिळावी यासाठी प्रत्येक महाविद्यालयाने योग्य ती व्यवस्था करावी.





- 31) महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना काही शंका/समस्या असल्यास त्यांनी संबंधित क्लस्टरच्या लीड महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांशी संपर्क साधून त्यांना याबाबत कळवावे व लीड महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी विद्यापीठाचे संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ /क्लस्टर निहाय संबंधित विद्याशाखांचे अधिष्ठाता/सहयोगी अधिष्ठाता यांच्याशी संपर्क साधून सदर शंका/समस्यांचे निरसन करावे.

वरील सर्व बाबींचे काटेकोरपणे पालन करून विद्यापीठाच्या परीक्षा सुरळीत व वेळेत पार पडतील याबाबत सर्व प्राचार्यांनी दक्षता बाळगावी.

*Vinod*

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : २३/०२/२०२२

(डॉ. विनोद पाटील)

संचालक

परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ

प्रत माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी :

१) विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे, कल्याण व सिंधुदुर्ग उपपरिसरांचे समन्वयक/ संचालक.

२) सर्व उपकुलसचिव, परीक्षा विभाग, विद्यानगरी परिसर, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई

३) स्वीय सहाय्यक : १) कुलगुरु २) प्र-कुलगुरु ३) कुलसचिव

४) स्वीय सहाय्यक अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई

५) स्वीय सहाय्यक अधिष्ठाता, मानव्य विज्ञान विद्याशाखा, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई



## ANNEXURE – A

### Student information format

- Student Name: \_\_\_\_\_
- PRN No: \_\_\_\_\_
- Program Category : (B.Com/M.Com./ BA/MA/BSc/MSc etc.) \_\_\_\_\_
- Email address : \_\_\_\_\_
- WhatsApp No: \_\_\_\_\_
- Parent/Guardian Contact Number : \_\_\_\_\_
- Do you Have ? ( Yes/No )
  - a. Smartphone
  - b. Laptop/Tab
  - c. Desktop
  - d. Internet Connectivity
  - e. Any other gadget
- Can you arrange Mobile or Laptop for Exam in case of non-availability? ( Yes/No )
- Your current Location details:
  - 1. City/Town/Village: \_\_\_\_\_
  - 2. Taluka: \_\_\_\_\_
  - 3. District: \_\_\_\_\_
  - 4. State: \_\_\_\_\_
  - 5. If you are out of town, when are you coming back? \_\_\_\_\_
- Differently Abled? ( Yes / No )  
If yes, facilities required as per Examination Rules: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- If you have ATKT of Lower examinations, please give details: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

